

#POMÓŻ DZIECIOM NA GRANICY

**Druga zbiórka żywności dla dzieci
6 - 9 grudnia**

Zbieramy:

- **zupki chińskie**
- **gotowe dania typu „gorący kubek”**
- **mleko UHT w kartonach**
- **wodę niegazowaną w butelkach**
- **słodycze**

ZAPRASZAMY WSZYSTKICH DO UDZIAŁU W ZBIÓRCIE

W NUMERZE:

AKTUALNOŚCI 	
Wspólnie pomagamy dzieciom na granicy	3-5
Z życia Rady Gminy	5
Ja chronię Ciebie, Ty chronisz mnie	6
Listopad - czas zadumy, wspomnień i pielęgnowania polskich tradycji	7
Wspominanym tych, którzy już odeszli	8
Narodowe Święto Niepodległości	9-10
Stowarzyszenie „W naszych stronach” odnawia szlak rowerowy	11
Środki z Polskiego Ładu wspierają Gminę Grodzisko Dolne	11
Inwestycje w skrócie	12-13
Z życia PGK	14
Kilka słów na temat DDA, uzależnieniu od alkoholu i formach pomocy	15
Uwaga! Oszuści! - policja informuje i ostrzega	16
Korzystajmy z Krajowej Mapy Zagrożeń Bezpieczeństwa	16
Zmień opony na zimowe - ich rodzaj ma znaczenie	17
Jak zachować się na skrzyżowaniu z sygnalizatorem z zieloną strzałką?	17
Listopad miesiącem walki z cukrzycą	18
Chcesz skutecznie walczyć z cukrzycą? - na początek rzuć palenie!	19
Pamiętaj o obowiązku złożenia deklaracji CEEB	20
Spotkanie rolników z pracownikami KRUS-u	21
Komunikat Powiatowego Lekarza Weterynarii	21
Co poleca w tym numerze Gminna Biblioteka Publiczna?	22
WYCHOWANIE I EDUKACJA 	
Międzynarodowe projekty w Zespole Szkół w Grodzisku Górnym	23
Pierwszaki uczą się niemieckiego	23
Atrakcyjny i edukacyjny pobyt uczniów w Hiszpani	24
„Nigdy nie zapomnę tego widoku” - gminny konkurs fotograficzno - literacki	24
Kampania „BohaterON - włącz historię!”	25
Przedszkolaki z wizytą w bibliotece	25
KULTURA 	
Jesienią przybrało się wewnątrz	26
37. Ogólnopolski Konkurs Tradycyjnego Tańca Ludowego	26
Bajkowy świat robotów Lema w pracach dzieci	27
GRODZISKIE HISTORIE 	
Grodziska historia we wsi Rehberg - Pyszówka - 7 kwietnia 1944r	28-29
Z kart historii - Wspomnienia Sybiraka	29-30
OGŁOSZENIA 	
	31

 Gmina Grodzisko Dolne

Noś odblaski!

W tym numerze dodatek specjalny - OPASKA ODBLASKOWA

GAZETA **GRODZISKA**
i okolic

WYDAWCA: Ośrodek Kultury w Grodzisku Dolnym
REDAKTOR: **Anna Joniec** tel. 17 242 82 65
Czasopismo zarejestrowane I Ns Rej. Pr. 11/94

Artykuły podpisane odzwierciedlają poglądy ich autorów.

Numer zamknięto: **Listopad 2021r.**

Nakład 2100 egzemplarzy.

Druk: Drukarnia EMKA, tel. 17 787 71 09

Wspólnie pomagamy dzieciom na granicy

Gródek - gmina położona w województwie podlaskim, w powiecie białostockim - stała się w ostatnim czasie miejscem, w którym rozgrywają się dramatyczne ludzkie historie. To jedna z wielu gmin położonych na granicy z Białorusią, której część objęta jest stanem wyjątkowym, a przez której terytorium każdego dnia próbują przedostać się do kraju uchodźcy z Bliskiego Wschodu. Podlasie jest obecnie miejscem, w którym ścierają się ze sobą wartości na pozór przeciwstawne i wydawałoby się nie dające ze sobą pogodzić. Z jednej strony obłożona przez ludzi innej kultury i narodowości granica jest broniona przez naszych żołnierzy, policjantów i straż graniczną, którzy za wszelką cenę starają się nie dopuścić do jej przekroczenia. Niejednokrotnie narażają swoje zdrowie i życie wobec podstępnych i nieprzewidywalnych działań służb białoruskich. Wykonując polecenia i rozkazy przełożonych starają się wykonywać swoją pracę jak najlepiej. Obrona granicy jest rozumiana powszechnie jako symbol walki o zachowanie tożsamości narodowej, kulturalnej i religijnej. Na granicy znajdują się bowiem obcy nam pod tym względem ludzie. W tej ocenie sytuacji kreowanej szczególnie przez środki masowego przekazu umyka nam człowiek rozumiany jako istota ludzka, stworzona przez Boga do życia i uprawniona do jego zachowania. W tej walce i obronie własnego terytorium nie możemy o tym zapominać. Człowiek nigdy nie może być sprowadzony do roli przedmiotu, wykorzystywanego do realizacji własnych celów, nawet gdyby przyświecały im najbardziej szczytne ideały. My, Polacy powinniśmy doskonale rozumieć sytuację jaka wiąże się z migracją i szukaniem własnego miejsca na ziemi. Wielu z nas pamięta czasy wojny oraz czasy komunizmu. Wielu z nas może podać przykłady swoich znajomych lub członków rodzin, którzy musieli opuszczać kiedyś nasz kraj wyjeżdżając za chlebem lub w obawie przed reżimem. Sytuacja, która dzieje się obecnie na granicy z Białorusią nie da się oczywiście porównać z tamtymi czasami ponieważ okoliczności, miejsce i ludzie są inni. Pomijając argumenty za i przeciw, nie możemy nie dostrzegać w tej sytuacji dzieci, które znalazły się na granicy. Ktoś powie, że za dzieci odpowiadają rodzice. Tak, odpowiadają. Nie możemy jednak stawiać dzieci na równi z rodzicami, którzy być może podjęli nieodpowiedzialne lub pochopne decyzje i wyruszyli w drogę do lepszego świata, przekonani o słuszności wyboru. Dzieci nie miały w tym miejscu nic do powiedzenia. Znalazły się na granicy nie z własnej woli. Czy z tego powodu powinniśmy odmówić im pomocy tylko dlatego, że znajdują się na granicy z rodzicami? Nie, ponieważ cierpienie dziecka błąkającego się po lasach i ba-

gnach przygranicznych jest cierpieniem niezawinionym. Nie możemy zamykać oczu na to cierpienie, ponieważ krzywdy wyrządzone dzieciom przez kogokolwiek i w jakikolwiek sposób nie mogą być usprawiedliwiane żadnymi ideałami. Wartości budowane na cierpieniu i krzywdzie dzieci nie znajdą nigdy usprawiedliwienia. Rozumieją to mieszkańcy przygranicznych gmin. Tam na miejscu od kilkunastu tygodni trwa walka o zachowanie życia dzieci. Każdego dnia w domach kultury, remizach strażackich, plebaniach i prywatnych domach mieszkańcy przygotowują ciepłe jedzenie dla najmłodszych. Nic wyszukanego, często tylko ciepłe mleko razem z ugotowanym ryżem czy kaszą. Często do tego pakietu dokładane są pampersy i jakieś ciepłe ubrania. W akcję zaangażowani są także funkcjonariusze straży granicznej, którzy patrolując teren napotykają na dzieci zabłąkane w lesie razem z dorosłymi i w swoich placówkach udzielają im pomocy. Niewątpliwie mamy do czynienia z kryzysem, który obejmuje wiele płaszczyzn i który w najbliższym czasie będzie trudny do rozwiązania. Rozwiązania sytuacji na granicy muszą szukać politycy i rządzący krajami. Do tego czasu, jako obywatele nie możemy być obojętni na cierpienie najmłodszych. Dostrzegają to samorządowcy

i mieszkańcy przygranicznych miejscowości. Organizują codziennie akcje pomocy i apelują o tę pomoc do innych samorządów. Organizując zbiórkę żywności i odzieży na terenie gminy, która miała miejsce w listopadzie, uczyniliśmy tylko drobny gest odpowiadając na tę prośbę i apel. Nie jesteśmy jedyni, którzy w ostatnim czasie tak postąpili. Problem znany jest bardzo dobrze wielu samorządom województwa lubelskiego, podlaskiego i warmińsko - mazurskiego. W wielu miejscach organizowane są podobne zbiórki darów. Niektóre samorządy wspomagają lokalną społeczność również przekazanymi środkami finansowymi. W ostatnim czasie we wszystkich kościołach na terenie kraju zbierane były również ofiary na pomoc najbardziej potrzebującym uchodźcom na granicy. Pomoc ta przez niektórych rozumiana jest jako działania wywrotowe, które nie służą polskiej racji stanu. Otóż wszystkie te podmioty i wszyscy ludzie, którzy pomagają potrzebującym nie chcą i nie mają zamiaru przejmować odpowiedzialności za rozwiązanie kryzysu na granicy. To nie jest ich rola i zadanie. To jest tylko zabieganie o zachowanie elementarnych wartości określających człowieczeństwo. Nie możemy zachowywać się tak jak oprawcy reżimu znajdujący się po drugiej stronie granicy. Gdybyśmy postąpili tak samo niczym byśmy się od nich nie różnili. Pogwałcilibyśmy nasze wartości jakie wynosimy z wiary chrześcijańskiej. Pomoc bliźniemu w potrzebie, kimkolwiek by on nie był jest naszym obowiązkiem i powinnością. Ta pomoc nie wyklucza stosowania przepisów prawa imigracyjnego wobec wszystkich osób chcących przekroczyć granice Polski. Za egzekwowanie postanowień międzynarodowych i krajowych odpowiedzialne są odpowiednie służby i organy. Powinny to robić i my jako obywatele nie powinniśmy w ten proces ingerować. Nie możemy jednak zamknąć oczu na cierpienie drugiego człowieka. Dlatego podejmujemy działania mające na celu doraźną pomoc tym osobom na czas rozwiązania kryzysu.

Akcja zbiórki darów dla dzieci na granicy spotkała się z bardzo pozytywnym przyjęciem przez naszą wspólnotę samorządową. Dziękujemy bardzo za każdy produkt włożony do koszyka i ubranie przyniesione do Ośrodka Kultury. Zebraliśmy ponad 200 litrów mleka, około 100 kg ryżu i makaronu, około 50 paczek pampersów, około 300 opakowań zupek chińskich, 100 konserw rybnych oraz kilkanaście worków odzieży używanej dla dzieci. Samochód gminny - Ford Transit - zapakowany był po same brzegi. Kiedy dary dotarły do miejsca przeznaczenia ujrzeliśmy wielką radość i wdzięczność osób, które je odbierały w gminnym magazynie w Gródku. Tam cały czas trwa walka o zachowanie życia dzieci. Kierownik punk-

tu dziękując nam za te dary powiedział, że jeszcze dzień wcześniej zastanawiał się co odpowie funkcjonariuszom straży granicznej, którzy przyjadą po zupki chińskie i mleko dla dzieci znajdujących się na granicy, ponieważ ta żywność w jego magazynie właśnie się kończyła. Wynika z tego, że nasza pomoc żywnościowa odbyła się w najlepszym momencie jaki tylko mógł mieć miejsce.

Jesteśmy w stałym kontakcie z gminami na granicy. Z rozmów z samorządowcami wynika, że potrzeby są duże. W każdej rozmowie pojawia się prośba o pomoc. Wiemy, że ich działania służą dobru. Wiemy też że dary, które im przekazujemy trafiają do odpowiednich rąk. Ich dystrybucją zajmują się tylko polskie organy i służby. Dlatego wiemy, że żywność i ubrania trafiają tam gdzie powinny i do kogo powinny. Praca na granicy jak się okazuje jest wielopłaszczyznowa. niesprawiedliwym jest wybiórcze ocenianie i kategoryzowanie osób ze względu na miejsce w jakim obecnie się znajdują i jakie obowiązki wykonują. Bardzo ważna jest ochrona naszych granic ale również jesteśmy odpowiedzialni za życie dzieci, które na tej granicy znalazły się bez swojej woli. Nie rozwiążemy sami tego problemu ponieważ nie mamy takich możliwości. Kryzys na granicy to głównie problem polityczny.

Obywatele naszego kraju nie powinni być stygmatyzowani za to co robią ponieważ praca każdego z nas jest równie ważna i cenna. Jeżeli postępujemy zgodnie z własnym przekonaniem i sumieniem, że czynimy dobrze to warto to robić.

Mając na uwadze powyższe, na prośbę samorządowców Gminy Gródek organizujemy we wszystkich sklepach, jednostkach organizacyjnych gminy i szkołach ponownie zbiórkę ale tylko żywności dla dzieci znajdujących się na granicy w dniach 6 - 9 grudnia.

Zbierać będziemy:

- zupki chińskie,
- gotowe dania typu „gorący kubek”, mleko UHT w kartonach,
- wodę niegazowaną w butelkach
- słodczyce różnego rodzaju.

Zapraszamy wszystkich mieszkańców i ludzi dobrej woli do włączenia się w akcję. Pomoc drugiemu człowiekowi w potrzebie jest istotą człowieczeństwa i sensem naszej wiary.

Redakcja

Bardzo dziękuję wszystkim którzy zaangażowali się w pierwszą zbiórkę dla dzieci na granicy. Wzięło w niej udział ponad 500 gospodarstw domowych, wszystkie sklepy, szkoły, jednostki organizacyjne gminy oraz osoby spoza gminy. Dziękuję za okazane serce i wrażliwość na biedę i krzywdę dzieci. Uczestnictwo w zbiórce zorganizowanej przed Świętem Niepodległości było również przejawem patriotyzmu do Ojczyzny wyrażonego w postawie pomagania tym najmniejszym, najbardziej bezbronny, nie rozumiejącym tragedii sytuacji. Gmina z sercem - to brzmi dobrze. Dziękuję.

Jacek Chmura.

Z życia Rady Gminy

28 października odbyła się XXXIII, sesja Rady Gminy Grodzisko Dolne, na której podjęto szereg ważnych uchwał, m.in:

1. W sprawie przyjęcia Programu Współpracy Gminy Grodzisko Dolne z Organizacjami Pozarządowymi.
2. W sprawie ustalenia kwoty dopłaty do 1 m³ ścieków;
3. W sprawie dokonania zmian w budżecie gminy na rok 2021;
4. W sprawie zmiany wieloletniej prognozy finansowej gminy.

Na sesji poruszono wiele istotnych tematów, dotyczących bieżącej sytuacji społeczno-gospodarczo-inwestycyjnej na terenie gminy. Zapoznano się z informacją o stanie realizacji zadań oświatowych za rok szkolny 2021/2022 oraz z funkcjonowaniem publicznych i niepublicznych zakładów ochrony zdrowia. Ponadto radni zapoznali się z informacją z analizy oświadczeń majątkowych za rok 2020 radnych, wójta oraz kierowników i pracowników jednostek organizacyjnych gminnych obowiązanych do ich złożenia.

Wszystkie osoby zainteresowane przebiegiem obrad zapraszamy do obejrzenia relacji z sesji, która znajduje się w na stronie internetowej urzędu gminy pod linkiem:

<https://transmisjaobrad.info/channels/104/gmina-grodzisko-dolne>

Biuro Rady

Ja chronię Ciebie, Ty chronisz mnie

Czwarta fala koronawirusa wciąż się rozwija. Z dnia na dzień przybywa osób zakażonych, które trafiają do szpitali. Znajdujemy się w okresie w którym powinniśmy szczególnie dbać o przestrzeganie zaleceń sanitarnych. W dalszym ciągu najskuteczniejszą ochroną przed koronawirusem jest poddawanie się szczepieniom ochronnym. Z informacji jakie uzyskujemy z punktów medycznych wynika przykra konkluzja, że nasza społeczność lokalna niemalże zrezygnowała z poddawania się szczepieniom. Osoby, które pytają o szczepienia to osoby, które przyjęły już szczepionkę, a obecnie mają prawo do przyjęcia trzeciej dawki. Są to osoby przekonane, że szczepionka chroni ich przed zachorowaniem lub jeżeli zachorują - łagodnym przebiegiem choroby. Znane są historie osób, które z powodu zakażenia koronawirusem przebywały w szpitalu i które na własnej skórze odczuły czym jest ciężki przebieg tej choroby. Z rozmów z nimi wynika, że gdyby tylko mogły cofnąć czas zaszczepiłyby się. Wcześniej bagatelizowały koronawirusa i uważały, że ten problem ich nie dotyczy. W obliczu doświadczeń walki z chorobą, jakich jesteśmy świadkami, zaskakujący jest brak powszechnej mobilizacji w celu przyjęcia szczepionki przeciwko Covid - 19 wśród naszych mieszkańców. Ze statystyk na koniec listopada br. wynika, iż procent mieszkańców naszej gminy w pełni zaszczepionych wynosi 34,7% tzn. zaledwie 2768 osób. Przypomnijmy, że liczba mieszkańców naszej gminy wynosi 8032 osoby.

Gmina Grodzisko Dolne prowadziła w okresie letnim i wczesnojesiennym we współpracy z jednostkami ochotniczych straży pożarnych oraz kołami gospodyń wiejskich szeroko zakrojoną akcją promocji szczepień. Każdy mieszkaniec gminy mógł w swojej miejscowości zaszczepić się i przygotować na okres, w którym obecnie się znajdujemy chroniąc siebie i swoją rodzinę.

Wielu z nas z tej szansy i propozycji nie skorzystało - to smuci. Z natury jesteśmy w życiu osobami nieufnymi i staramy się podchodzić z dystansem do wielu spraw życia codziennego. Ta cecha jest niezwykle ważna chociażby w obliczu zagrożeń ze strony różnego rodzaju oszustów, z którymi mamy do czynienia na co dzień. Jednak w obliczu walki z pandemią koronawirusa ta cecha spowodowała, iż staliśmy się nieufni w stosunku do tych, którym powinniśmy zaufać i z których porad często w życiu korzystamy. A są nimi lekarze rodzinni, pielęgniarki, medycy i przedstawiciele lokalnych i państwowych władz, zapominając o tym, że są to ludzie i podmioty, które pragną naszego dobra i podejmują wszelkie działania w celu ochrony naszego zdrowia i życia.

Żyjąc w dobie internetu i powszechnego dostępu do źró-

deł wiedzy bezkrytycznie przyjmujemy niepotwierdzone opinie, nieautoryzowane badania lub wręcz propagandę dezinformacji środowisk i grup społecznych nawołujących do bojkotu szczepień lub wręcz podważających istnienie pandemii. Skala tego zjawiska jest ogromna, a sami medycy nie potrafią go wytłumaczyć. Zaskakuje postawa ich własnych pacjentów i osób którymi opiekują się na co dzień, a którzy w innych sprawach polegają na ich doradztwie i leczeniu powierzając im swoje zdrowie. Obecnie, w obliczu codziennie rosnących wskaźników zachorowań nie pozostaje nam nic innego jak apelować o zachowywanie przez mieszkańców zasad sanitarnych, polegających na noszeniu maseczki ochronnej w każdym miejscu publicznym w którym się znajdujemy: w sklepie, w kościele, na poczcie, w banku, w aptece, w urzędzie, w środkach komunikacji publicznej, a także w kontaktach między sobą. Zachowujmy przy tym dystans minimum 2 metry od osoby, a wchodząc do pomieszczeń zamkniętych dezynfekujmy ręce.

Pamiętajmy o podstawowych zasadach sanitarnych, kiedy wracamy do domu ze szkoły, z pracy, z zakupów dezynfekujmy ręce, a także przewietrzajmy regularnie pomieszczenia w których żyjemy i w których przebywamy. Nasza gmina nie jest samotną wyspą, a sami często za sprawami osobistymi i zawodowymi wyjeżdżamy do miasta, innych miejscowości, spotykamy się z różnymi ludźmi. Nie łudźmy się, że przyjeżdżając do domu zostawiamy problemy tego świata za drzwiami. Wirus atakuje coraz więcej osób, jeżeli możesz praktykuj co najmniej te trzy rzeczy, które widzisz poniżej na obrazku. Być może staniesz się cichym bohaterem, który uratuje takim działaniem swoje lub czyjeś życie.

Redakcja

Listopad - czas zadumy, wspomnień i pielęgnowania polskich tradycji

Pierwszego listopada przypada Dzień Wszystkich Świętych. To uroczystość, która posiada ponad tysiącletnią tradycję, wywodzącą się z kultu męczenników. Kościół wspomina w tym dniu wszystkich tych, którzy już dostali się do nieba, a które jest nagrodą za dobre i święte życie. To dzień radosny, w którym dziękujemy Bogu za „świętych obcowanie” i za ich codzienną pomoc w naszym życiu. Wspominamy naszych patronów i opiekunów, którzy orędują za nami u Boga i wypraszają pomoc w naszym codziennym życiu. To dzień dziękczynienia Bogu za dar patrona jakiego mamy. Warto przy tej okazji przypomnieć sobie kogo mamy za św. patrona. Czy z nim rozmawiamy w modlitwie na co dzień, czy prosimy o pomoc i o potrzebne łaski za jego wstawiennictwem? Dzień ten jest przypomnieniem dla nas, że każdy powołany jest do świętości, niezależnie od drogi życiowej jaką wybrał: małżeństwo, kapłaństwo, życie konsekrowane lub stan wolny. Drugiego listopada obchodzimy Zaduszki. Wspominamy w nim Wszystkich Wiernych Zmarłych. Dzień zaduszny wywodzi się z praktyk pobożnościowych wczesnośredniowiecznych mnichów. Wspomnienie to ma na celu utwierdzenie wiernych żyjących w wierze, że śmierć nie unicestwia człowieka całkowicie, a tylko zmienia sposób jego istnienia. Jest przejściem z doczesności do wieczności. Przypomina żyjącym o potrzebie pamięci i modlitwy za zmarłych przodków. Jest również utwierdzeniem w wierze, że zmarli wypraszają dla nas potrzebne łaski do życia na ziemi. Śmierć nie kończy życia człowieka tylko zmienia jego stan z doczesnego - ziemskiego na duchowy.

Dla wielu osób Dzień Wszystkich Świętych i Zaduszki oraz cały listopad przepełniony jest smutkiem i żalem po utracie bliskich osób. Szczególnie ciężko znośną go osoby, które niedawno utraciły kogoś z rodziny lub przyjaciół. Trudno jest w takich momentach tłumaczyć takiej osobie o tym, że Dzień Wszystkich Świętych jest świętem radosnym. Niejednokrotnie takie osoby potrzebują naszego wsparcia i obecności bez względu na to jak my je rozumiemy lub jak naucza Kościół.

Żałoba po stracie osoby najbliższej i jej przeżywanie ma kilka etapów. Pierwszym z nich jest otrzymanie wiadomości o śmierci bliskiej osoby. Informacja ta często wywołuje szok, niedowierzanie lub otępienie. Zazwyczaj towarzyszą mu łzy, płacz lub zamknięcie w sobie. Drugi etap to czas ekspresji emocji, które zostały stłumione wewnątrz człowieka. Pojawia się wtedy poczucie winy, złości lub oskarżeń o przyczynienie się do śmierci zmarłego. Trzecim etapem jest powolne godzenie się z życiem i faktem odejścia bliskiej osoby. Pojawia się wtedy głęboki smutek

i często osamotnienie. Czwarty etap żałoby powinien być etapem powolnego ukojenia, zaakceptowania straty bliskiej osoby i podjęciem próby życia na nowo bez jej obecności. Wiele osób nie potrafi rozpocząć tego ostatniego etapu swojego życia. Ból po stracie osoby bliskiej jest tak silny, że osoby takie zatrzymują się często na drugim etapie żałoby. Wynika to z wielu czynników. Jednym z nich jest obojętność innych osób żyjących, rodziny, przyjaciół, sąsiadów, którzy bagatelizują stan psychiczny takiej osoby. Uważają, że jest to prywatna sprawa żałobnika i należy go pozostawić samemu sobie, po to aby sam uporał się ze swoimi emocjami. Jest to najgorsze z rozwiązań jakie można wybrać. Osoba, która doświadcza negatywnych emocji, jakimi by one nie były, może nie poradzić sobie z ich ciężarem. Utrzymujący się przez dłuższy okres stan braku wychodzenia z żałoby może spowodować ciężkie zaburzenia psychiczne z depresją włącznie. Wtedy taka osoba wymagać będzie specjalistycznej pomocy. Szacuje się, że nawet 20% osób w Polsce przeżywa żałobę powikłaną, zwana też patologiczną. Stan taki utrzymujący się przez dłuższy okres prowadzi do zwiększenia ryzyka zachorowania - poza depresją - na nowotwory i choroby serca. Stan ten ma również związek z pojawieniem się niejednokrotnie uzależnienia od alkoholu i substancji psychoaktywnych. W kilku procentach przypadków dochodzi do targnięcia się na swoje życie.

Pamiętajmy, jesteśmy wszyscy za siebie odpowiedzialni. Jeżeli coś nas niepokoi w zachowaniu naszego sąsiada, członka rodziny, w związku ze śmiercią bliskiej jej osoby reagujemy. Pierwszym i podstawowym krokiem jaki powinniśmy wykonać to nawiązać kontakt z tą osobą. Rozmawiać, wspólnie coś zaplanować i zrobić. Może to dotyczyć zwykłych spraw dnia codziennego. Nie zdajemy sobie sprawy jaką moc ma spotkanie i rozmowa z drugim człowiekiem.

Jeżeli uważasz, że problem żałoby powikłanej dotyka Ciebie lub Twoich najbliższych zadzwoń pod:

- bezpłatny Telefon Zaufania dla osób dorosłych w kryzysie emocjonalnym - tel. **116 123**
- bezpłatna Linia Wsparcia dla osób po stracie bliskich - tel. **800 108 108**
- bezpłatna Linia Wsparcia dla dzieci i młodzieży przeżywających stratę i żałobę po stracie osoby bliskiej - tel: **800 111 123**
- bezpłatny Całodobowy Telefon Zaufania dla osób w stanie kryzysu psychicznego - tel. **800 702 222**

Redakcja

Wspominamy tych, którzy już odeszli

Za nami uroczystość Wszystkich Świętych, a także Dzień Zaduszny. W tym szczególnym czasie odwiedziliśmy kościoły i cmentarze zapalając znicze i modląc się za dusze naszych bliskich zmarłych.

W ciągu ostatnich 12 miesięcy odeszło od nas wiele osób, które znaliśmy, z którymi żyliśmy i które zaznaczyły swoją obecność na trwałe w naszym życiu. Poniżej przedstawiamy sylwetki kilku wybranych osób, które wywodziły się z ziemi grodziskiej lub na tej ziemi odcisnęły swoje niezatarte piętno obecności wśród nas.

Ks. Józef Różycki – pochodził z Wólki Grodziskiej, zmarł 17 grudnia 2020 roku w wieku 89 lat. Jako zakonnik i Michalita przeżył 69 lat, natomiast jako kapłan zakonny 60 lat. Od 2000 roku do śmierci przebywał w Macierzystym Domu Zakonnym Zgromadzenia Michalitów w

Miejscu Piastowym, angażując się w posługę duszpasterską przy Sanktuarium św. Michała Archanioła i bł. Ks. Bronisława Markiewicza.

Ks. Stanisław Grzywna – pochodził z Grodziska Dolnego. Zmarł 22 grudnia 2020 roku w wieku 84 lat. Był wieloletnim proboszczem parafii w Albigowej. Urząd ten piastował przez 35 lat. Po przejściu na emeryturę wrócił do rodzinnych stron i pełnił posługę jako ksiądz senior przy

Parafii św. Barbary w Grodzisku Dolnym.

Stanisław Krzeszowski – pochodził z Chodaczowa. Zmarł w styczniu 2021 roku. Był Naczelnik Gminy Grodzisko Dolne, Dyrektor Ośrodka Kultury w Grodzisku Dolnym, założyciel Zespołu Regionalnego „Grodziszczoki”. Człowiek wielce zasłużony dla grodziskiej kultury.

Prof. Wojciech Burszta

– syn prof. Józefa Burszty pochodzącego z Grodziska Dolnego, zmarł w lutym 2021 rok w wieku 63 lat. Był uznanym antropologiem i kulturoznawcą, esesistą i krytykiem kultury. W roku 2014 otrzymał Srebrny

Medal „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”, przyznany przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Złoty Krzyż Zasługi, nadany przez Prezydenta RP. Prof. Wojciech Burszta został pochowany na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach w Warszawie.

Ks. Stefan Piórek – emerytowany proboszcz Parafii pw. Św. Maksymiliana Marii Kolbego w Wólce Grodziskiej. Zmarł w wieku 88 lat. Pochodził z Nowej Wsi k/Kolbuszowej. Urząd proboszcza w Wólce Grodziskiej piastował od 1976 do 2004 roku.

Ks. Stanisław Kulikowski – pochodził z Jarosławia. Zmarł 21 sierpnia 2021 roku w wieku 78 lat. W latach 2004-2020 był proboszczem Parafii pw. Św. Maksymiliana Marii Kolbego w Wólce Grodziskiej.

Stanisław Pytel – pochodził z Grodziska Dolnego, zmarł we wrześniu 2021 roku. Był wieloletnim pracownikiem Urzędu Gminy na stanowisku Sekretarza Gminy, które piastował przez 31 lat. Był człowiekiem niezwykle skromnym i oddanym swojej pracy.

Henryk Joniec – pochodził z Chodaczowa. Aktywnie uczestniczył w życiu kulturowym mieszkańców biorąc udział w wieczorach poetyckich organizowanych na terenie gminy. Jego wiersze często były publikowane na łamach naszej gazety.

Narodowe Święto Niepodległości symbolem naszej wolności

11 listopada obchodziliśmy 103. rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości. W historii powszechnej dzień ten ma szczególne znaczenie dla naszego narodu, jego historii i tradycji. Początkowo dzień ten obchodzono jako uroczystość o charakterze wojskowym i jego obchody organizowano zazwyczaj w pierwszą niedzielę po 11 listopada. Rangę święta państwowego nadano mu dopiero ustawą z dnia 23 kwietnia 1937 roku.

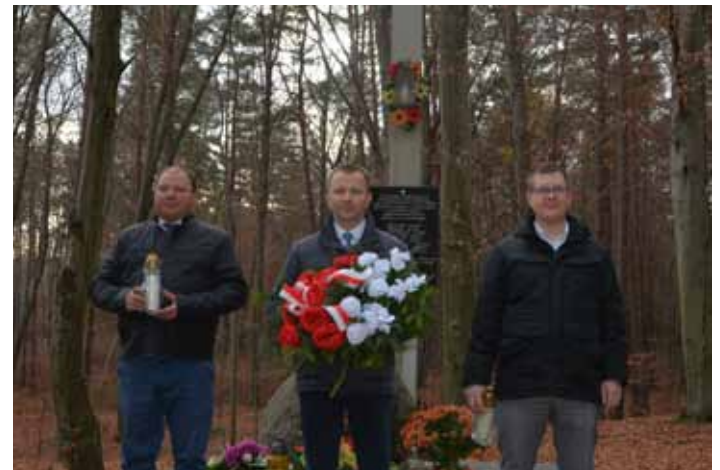
Podczas II wojny światowej jawne świętowanie odzyskania przez Polskę niepodległości było niemożliwe. Uczestnicy obchodów narażeni byli na dotkliwe represje, więzienie i deportacje do obozów. Okres powojenny i czasy PRL nie przyniosły oczekiwanych wolności i swobód obywatelskich w zakresie manifestowania rocznicy odzyskania niepodległości. Organizatorzy i uczestnicy takich wydarzeń byli w dalszym ciągu represjonowani przez władze państwowe. Dopiero Sejm PRL ustawą z dnia 15 lutego 1989 roku przywrócił święto do kalendarza obchodów patriotycznych w Polsce. Od tego roku również corocznie organizowany jest Bieg Niepodległości w Warszawie.

11 listopada 1918 roku zapisał się jako jeden z najważniejszych dni w historii Polski. Zbiega się on z wydarzeniami w Polsce i Europie. 11 listopada 1918 roku we Francji, w lasku w Compiègne zawarto rozejm kończący I wojnę światową. Dzień wcześniej do Warszawy przybywa z Magdeburga, gdzie był więziony za walkę z okupantem niemieckim, Józef Piłsudski. 11 listopada Rada Regencyjna przekazała mu zwierzchnictwo i naczelne dowództwo nad wojskiem polskim. Dla narodu polskiego powierzenie tej funkcji wiązało się niezaprzeczalnie z potwierdzeniem odzyskania niepodległości po zakończonej wojnie. Przekazanie władzy Józefowi Piłsudskiemu było symbolem odzyskania wolności i tożsamości narodowej po 123 latach niewoli, w jakiej znajdowała się Rzeczpospolita.

Dzisiaj po 103 latach od tamtych wydarzeń jesteśmy ciągle odpowiedzialni za naszą Ojczyznę, jesteśmy jej winni oddanie, posłuszeństwo i szacunek. Nie możemy za-

pominać o krwawych ofiarach czasów wojny i walki o niepodległość Polski. Na terenie naszej gminy mamy wiele miejsc upamiętniających bohaterów walk o naszą niepodległość i suwerenność, którzy przelewali krew na przestrzeni dziejów.

Z uwagi na panującą sytuację związaną z pandemią obchody Święta Niepodległości w tym roku miały charakter symboliczny. W wielu miejscach na terenie naszej gminy powiewały polskie flagi, a przedstawiciele lokalnych władz składali wieńce i kwiaty w miejscach pamięci.

Kwiaty składali Wójt Gminy Jacek Chmura, Zastępca Wójta Mariusz Jasic, Przewodniczący Rady Gminy Kazimierz Matuszek i Sekretarz Gminy Adam Chmura w miejscach: pod pomnikiem poległych za wolność i niepodległość na cmentarzu w Grodzisku Dolnym, pod pomnikiem „Żywią i bronią” w Miasteczku, pod „Krzyżem Grunwaldu” oraz na „Dziurówce”.

Ten dzień uczcili także wszyscy wychowankowie szkół na terenie naszej gminy. W dniach poprzedzających uroczystość Święta Niepodległości odbywały się w każdej szkole akademie, na których młodzież i dzieci wspólnie odśpiewali hymn narodowy oraz przedstawiali programy artystyczne o charakterze patriotycznym w ciekawy sposób ukazujące losy narodu polskiego, jako wyraz miłości do Ojczyzny. Nie zabrakło sugestywnych słów, patriotycznych piosenek, scen przedstawiających ważne wydarzenia historyczne oraz narodowych tańców.

Również podopieczni Ośrodka Rewalidacyjno-Wychowawczego w Laszczynach utrwaliли znaczenie polskich symboli narodowych malując i tworząc flagi oraz odśpiewując hymn narodowy. Uwieńczeniem ich obchodów było zapalenie symbolicznego znicza przed pomnikiem „Żywią i bronią”. Odbyły się również uroczystości strażackie.

Redakcja

Stowarzyszenie „W naszych stronach” odnawia szlak rowerowy

W sierpniu br. stowarzyszenie złożyło wnioski o przyznanie dotacji w ramach projektu „Podkarpackie Inicjatywy Lokalne 2021 - 2023” na modernizację i promocję szlaku rowerowego niebieskiego na terenie Gminy Grodzisko Dolne. Wniosek otrzymał dofinansowanie w wysokości 6 tys. zł. i obecnie jest realizowany. Środki finansowe pochodzą z Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021 – 2030. Wojewódzkimi Operatorami projektu są: Fundacja Fundusz Lokalny SMK, LGD Stowarzyszenie „Partnerstwo dla Ziemi Niżańskiej”, Stowarzyszenie LGD „TRYGON – Rozwój i Innowacja” oraz Fundacja Przestrzeń Lokalna. W ramach inicjatywy zamontowane zostaną na trasie tablice informacyjne z mapą szlaku oraz panele z tabliczkami opisującymi historię danego miejsca. Zamontowane będą dodatkowe oznaczenia informacyjne o biegu trasy. Zostały także zamówione i wydrukowane broszury promujące turystykę rowerową wraz z mapą szlaku i opisem atrakcji. Broszury informacyjne dostępne będą we wszystkich miejscach użyteczności publicznej na terenie gminy. Stowarzyszenie ma nadzieję, że trud włożony w mo-

dernizację i promocję głównego szlaku rowerowego gminy przyczyni się do zwiększenia atrakcyjności tego miejsca oraz zachęci mieszkańców i wszystkie osoby odwiedzające gminę do przejechania się po szlaku i poznania wielu ciekawych przyrodniczo, kulturowo i historycznie miejsc ziemi grodziskiej.

Środki z Polskiego Ładu wspierają Gminę Grodzisko Dolne

Informuję, że Gmina Grodzisko Dolne w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład - Program Inwestycji Strategicznych otrzymała dofinansowanie w kwocie 6 645 000 zł na realizację inwestycji, której przedmiotem jest „Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Chodaczowie wraz z budową łącznika sieci kanalizacyjnej do oczyszczalni w Grodzisku Dolnym”.

Za wszelką pomoc i wsparcie bardzo serdecznie dziękuję Posłowi na Sejm RP Panu Jerzemu Paulowi.

To nie jedyna inwestycja, która będzie realizowana w ramach funduszu na terenie naszej gminy. Powiat Leżajski otrzymał dofinansowanie w kwocie 4 740 500 zł na przebudowę drogi powiatowej nr 1273R relacji Grodzisko Nowe - Chodaczów poprzez budowę chodnika oraz drogi nr 1271R relacji Grodzisko Dolne - Chałupki Dębniańskie na odcinku od torów kolejowych w Chałupkach Dębniańskich do skrzyżowania dróg na wysokości kompleksu sportowego w Grodzisku Nowym.

Dziękuję Staroście Leżajskiemu Panu Markowi Śliżowi za przygotowanie i złożenie wniosku, który uzyskał dofinansowanie.

Wójt Gminy Grodzisko Dolne
Jacek Chmura

INWESTYCJE W SKRÓCIE**NOWY WYGLĄD OTOCZENIA RONDA
W GRODZISKU GÓRNYM**

Zakończyły się prace przy rondzie w Grodzisku Górnym. Inwestycja była możliwa dzięki środkom z budżetu Województwa Podkarpackiego pozyskanych w ramach Podkarpackiego Programu Odnowy Wsi na lata 2021-2025. Na ten cel Gmina Grodzisko Dolne otrzymała dofinansowanie w kwocie 12 000 zł. Koszt całości inwestycji wyniósł 30 840, 87 zł.

Projekt realizowany był pn. „Zagospodarowanie terenu przy rondzie w Grodzisku Górnym poprzez zasadzenie roślinności i zamontowanie urządzeń małej architektury”. W ramach tego zadania zostało zamontowane ogrodzenie Stacji Trafo, pomalowano barierki, odnowiono mur oporowy, wykonano nasadzenia zieleni, zamontowano ławki oraz ułożono kostkę przy klombach. Celem zadania było zmodernizowanie przestrzeni wiejskiej i podniesienie standardu życia mieszkańców poprzez likwidację nieestetycznych nieużytków zaburzających wizerunek miejscowości.

Zadanie zrealizowała firma Garden Store Beata Orłow z Leżajska. Część prac wykonali w ramach wolontariatu mieszkańcy Grodziska Górnego, strażacy OSP Grodzisko Górne oraz pracownicy PGK Sp. z o.o. w Grodzisku Dolnym.

Podkarpacki
Program
Odnowy Wsi
na lata 2021-2025

PODKARPACKIE
przestrzeń otwarta

**INSTALACJE FOTOWOLTAICZNE NA BUDYNKACH
UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ**

Gmina Grodzisko Dolne otrzymała dofinansowanie z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie w kwocie 115 tyś zł.

Dzięki otrzymanym środkom zostały zamontowane instalacje fotowoltaiczne na budynkach Gminnej Biblioteki w Grodzisku Dolnym, Ośrodka Kultury w Grodzisku Dolnym, Zespołu Szkół w Grodzisku Dolnym, Szkoły Podstawowej w Laszczynach, Szkoły Podstawowej w Chodaczowie, Szkoły Podstawowej w Wólce Grodziskiej oraz na budynku OSP w Grodzisku Dolnym. Instalacje pozwolą w znaczny sposób zoptymalizować wydatki samorządu na energię elektryczną zużywaną w budynkach na których zostały zamontowane.

DOPOSAŻENIE I MODERNIZACJA INSTYTUCJI KULTURY ORAZ ZAGOSPODAROWANIE PARKU PODWORSKIEGO

Projekt obejmuje zagospodarowanie zabytkowego Parku Podworskiego obok Urzędu Gminy wraz z budową oświetlenia oraz budową dojścia do parku, doposażenie Ośrodka Kultury w Grodzisku Dolnym w instrumenty muzyczne, stroje ludowe, sprzęt multimedialny, wyposażenie edukacyjne, przenośne nagłośnienie dla orkiestry, montaż instalacji klimatyzacji w Gminnej Bibliotece Publicznej w Grodzisku Dolnym wraz z rozbudową systemu monitoringu terenu bezpośrednio przylegającego do budynku, remont tarasu GBP oraz zakup specjalnego zestawu komputerowego dla osób niewidomych. Wszystkie te inwestycje mają na celu podniesienie atrakcyjności kulturalnej gminy i zwiększenie dostępności do dóbr kultury.

Gmina otrzymała dofinansowanie ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w Ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 w kwocie 1 365 405,44 zł.

Obecnie projekt jest na etapie postępowania przetargowych. Planowany czas zakończenia zadania to 31 grudnia 2022 roku.

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

JEDNOSTKI OSP DOPOSAŻAJĄ SWOJE ZASOBY

Trzy jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej z terenu naszej gminy otrzymały dofinansowanie z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie celem zwiększenia potencjału technicznego. Są nimi: OSP Grodzisko Dolne „Miasto”, OSP Grodzisko Górne i OSP Wólka Grodziska. Wszystkie jednostki otrzymały środki w wysokości po 10 000,00 zł każda. Środki te zostały wykorzystane następująco:

1. OSP Grodzisko Dolne „Miasto” zakupiła 3 szt. radiotelefonów przenośnych oraz piłę tarczową do stali i betonu.
2. OSP Wólka Grodziska zakupiła 4 komplety specjalistycznych ubrań strażackich.
3. OSP Grodzisko Górne zakupiła 5 kompletów specjalistycznych ubrań strażackich.

Doposażanie jednostek w nowy sprzęt i wyposażenie jest bardzo ważne dla zachowywania ciągłej gotowości bojowej i ratowniczej. Jednostka bez specjalistycznego sprzętu nie może dzisiaj wykonywać wielu ważnych zadań i w sposób prawidłowy odpowiadać na zagrożenia.

**Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej**

Z życia Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej w Grodzisku Dolnym

II etap rozbudowy sieci kanalizacyjnej w Laszczynach zakończony

W dniu 5 października br. podpisany został z Wykonawcą (firma „Wodo-Gaz” z Przeworska) protokół odbioru realizacji II etapu rozbudowy sieci kanalizacji sanitarnej w Laszczynach. Gminna sieć kanalizacyjna powiększyła się 3 278 metrów kanalizacji sanitarnej i dwie przepompownie ścieków.

W ramach tego samego projektu, na realizację którego Samorząd Województwa Podkarpackiego przyznał spółce pomoc finansową, jeszcze na początku roku wybudowano 185 mb sieci wodociągowej w Opaleniskach i Grodzisku Dolnym. Wykonawcą tego zadania była firma „Sanitex” z Tryńcy.

Całościowy koszt II etapu zrealizowanej rozbudowy wyniósł 616 405,37 zł netto (755 643,91 zł brutto). Spółka do końca bieżącego roku otrzyma zwrot 63,63% poniesionych kosztów budowy a środki pochodzić będą z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Koszty wykonawstwa części projektu związane z rozbudową sieci wodociągowej w kwocie 20.975,00 zł netto (25.713,00 zł brutto) pokryła ze środków własnych spółki. W przypadku części dotyczącej rozbudowy kanalizacji sanitarnej spółka skorzystała z możliwości zaciągnięcia preferencyjnych (niskooprocentowanych) pożyczek z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie.

Informujemy osoby zainteresowane podłączeniem się

do wybudowanej sieci kanalizacyjnej, że będzie to mogło nastąpić po wydaniu przez Powiatowy Nadzór Budowlany w Leżajsku pozwolenia na użytkowanie. Spodziewamy się, że nastąpi to na przełomie listopada i grudnia br. Wszelkich informacji w tym zakresie udziela zainteresowanym Pan Mariusz Dubiel: telefonicznie numer 535 643 388, biuro spółki (17) 243 64 66. Zapraszamy również do bezpośredniej wizyty w siedzibie spółki (Grodzisko Dolne 134) od poniedziałku do piątku w godzinach 7.00- 15.00.

M. Ordyczyński

Relacja z III etapu rozbudowy sieci kanalizacyjnej i wodociągowej

W dniu 31 sierpnia 2020r. w siedzibie Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. nastąpiło otwarcie ofert złożonych przez potencjalnych wykonawców. Złożonych zostało 7 ofert i po weryfikacji wybrano ofertę najkorzystniejszą, którą złożyła firma SANITEX z Tryńcy.

Kwota oferty to 133 667,12 zł netto (164 410,56 zł brutto).

W ramach zadania zostanie wykonane 22 mb sieci wodociągowej w Laszczynach i 723 mb sieci kanalizacyjnej (okolice Zalewu „Czyste”). Rozbudowa prowadzona jest tak samo jak poprzednie dwa etapy z dofinansowaniem środków unijnych w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 - 2020.

Z uwagi na bardzo korzystne warunki pogodowe i wolne moce przerobowe Wykonawcy, firma przystąpiła do budowy natychmiast po zawarciu ze spółką umowy na realizację zadania.

Tak samo jak w przypadku realizacji poprzednich etapów osoby zainteresowane przebiegiem sieci i podłączeniem proszone są o kontakt z p. Mariuszem Dubiel; telefonicz-

nie dzwoniąc na numer 535 643 388 lub o kontakt do siedziby spółki pod numerem (17) 243 64 66 (biuro czynne od poniedziałku do piątku w godzinach 7.00-15.00).

M. Ordyczyński

Kilka słów na temat DDA, uzależnieniu od alkoholu i formach pomocy

Problem Dorosłych Dzieci Alkoholików dotyka wiele rodzin, zarówno mężczyzn jak i kobiet, którzy dorastali w rodzinach alkoholowych lub dysfunkcyjnych. Syndrom DDA (Dorośle Dzieci Alkoholików) to zespół utrwalonych schematów, które dziecko wnosi z domu, gdzie pojawiał się problem uzależnienia nie tylko od alkoholu. Zaburzenia te mają podłoże psychologiczne. Człowiek, który wychował się w rodzinie gdzie centralnym problemem był alkohol, walczył o przetrwanie i ma poczucie, że nigdy nie był dzieckiem.

Aby przetrwać w rodzinie alkoholowej dzieci alkoholików wykształcają w sobie pewne cechy przystosowawcze, które pozwalają im dostosować się do realiów panujących w ich rodzinie tj. odrzucenia, ciągłego poczucia wstydu, życia w stresie i strachu. Cechy te pozwalają dziecku emocjonalnie przetrwać dzieciństwo w rodzinie alkoholowej, ale w dorosłym życiu zaczynają przeszkadzać i sprawiać trudności. Przejawia się to ich silną potrzebą kontrolowania siebie i innych, poczuciem niższej wartości czy nieumiejętnością budowania relacji z otoczeniem.

Wsparciem dla takich osób jest Wspólnota DDA, która jest miejscem stworzonym po to, aby ułatwić ludziom zidentyfikowanie kłopotliwych obszarów ich bieżącego życia oraz pomóc zrozumieć skąd pochodzą ich problemy i jak sobie z nimi poradzić. Członkowie DDA spotykają się, aby dzielić się doświadczeniami i zdrowieniem w atmosferze wzajemnego szacunku. Biorą na siebie odpowiedzialność za swoje życie i nie zrzucają winy za swoją sytuację na opiekunów ani na doświadczenia z dzieciństwa. Jedynym warunkiem przynależności do DDA jest chęć zdrowienia ze skutków wychowania w rodzinie alkoholowej lub innej rodzinie dysfunkcyjnej. Wspólnota DDA proponuje swoim członkom czytanie literatury DDA, branie udziału w meetingach i praktykowanie Dwunastu Kroków i Dwunastu Tradycji. Członkowie DDA uczą się ponownie wychowywać siebie z łagodnością, humorem, miłością i szacunkiem. Jeżeli nie mamy jeszcze tej odwagi aby skorzystać z pomocy Wspólnoty DDA lub specjalistycznych ośrodków zajmujących się terapią osób dotkniętych syndromem DDA zapraszamy najpierw do Punktu Informacyjno - Konsultacyjnego dla Osób z Problemem Alkoholowym i Ich Rodzin oraz Przemocy w Rodzinie do Urzędu Gminy w Grodzisku Dolnym. Osoby pełniące dyżur w tym punkcie prowadzą działalność informacyjną i edukacyjną w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy. Spotkanie ze specjalistą w punkcie może okazać się pierwszym krokiem w celu poprawy jakości swojego życia psychicznego, związanego z syndromem DDA. Poradnia to przede wszystkim miej-

sce spotkania i rozmowy również z osobami uzależnionymi od alkoholu, które uzyskają tu motywację do podjęcia leczenia odwykowego oraz psychoterapii. Specjaliści wspomagają osoby pijące ryzykownie i szkodliwie w podjęciu decyzji w sprawie zmiany dotychczasowego życia. Współdziałają także z innymi podmiotami zajmującymi się rozwiązywaniem problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Osoby szukające pomocy otrzymają wsparcie oraz wszelkie informacje dotyczące procedury leczenia odwykowego.

Specjaliści pełnią dyżur w Urzędzie Gminy w następujących terminach:

- w każdy czwartek tygodnia w godz. 17.00-19.00 dyżuruje Pan Stanisław Baj - instruktor profilaktyki uzależnień i przemocy w rodzinie.
- w każdy drugi wtorek miesiąca w godz. 15.30-17.30 dyżuruje Pani Ewa Hałaś certyfikowany specjalista psychoterapii uzależnień.

Poniżej przedstawiamy inne punkty i ośrodki wsparcia, które mogą pomóc Tobie lub Twoim najbliższym:

Problemy rodzinne, w tym przemoc domowa oraz pomoc osobom uzależnionym od alkoholu i narkotyków, pomoc w kierowaniu na leczenie odwykowe

GOPS w Grodzisku Dolnym

tel: **17-2429134** oraz **17-2436163**

PCPR w Leżajsku, ul. M. Curie Skłodowskiej 8

tel: **17-2428258**

Telefon Zaufania: **17-2401300**

Poradnia terapii uzależnień i współuzależnienia

ul. Leśna 22, Leżajsk

Tel. **(17) 24 04 942**

„Pomarańczowa linia” – telefon dla rodziców dzieci pijących alkohol i zażywających narkotyki

tel. **801 140 068**

Bezpłatny Telefon Zaufania dla osób uzależnionych i ich rodzin

tel: **800 120 289**

Jeżeli masz problem alkoholowy - nie zwlekaj!

Daj sobie pomoc.

Uwaga! Oszuści! - policja informuje i ostrzega

Na terenie naszej gminy w dalszym ciągu działają oszuści, którzy wyludzają pieniądze od mieszkańców.

Policja prosi aby nie przelewać i nie przekazywać pieniędzy osobom obcym. Bądźmy ostrożni rozmawiając przez telefon, ponieważ oszuści podszywają się pod członków rodziny, znajomych, policję, pracowników banku lub urzędu.

Nie bądźmy obojętni i ostrzegajmy naszych krewnych o metodach działania przestępców. Przy każdym rodzinnym spotkaniu edukujmy bliskich, mówiąc im o konieczności sprawdzania u źródła informacji podanej przez telefon czy też w bezpośrednim kontakcie. Seniorzy świadomi zagrożenia i mający wiedzę, że mogą do nich telefonować czy też pukać do ich drzwi przestępcy będą ostrożniejsi, a przez to też bezpieczniejsi. Przy tego typu przestępstwach ogromną rolę odgrywa profilaktyka. Rola bliskich jest w tym wypadku nieoceniona. Dzięki bezpośrednim kontaktom z rodzicami, dziadkami czy też innymi starszymi osobami z rodziny, możemy przekazać im wiedzę niezbędną do zminimalizowania tego zjawiska.

Pamiętajmy, że zasada „ograniczonego zaufania” do nieznajomych obowiązuje nie tylko dzieci. Dorośli często o niej zapominają, stając się ofiarami własnej łatwowierności i braku rozważli. Oszuści wykorzystują ufność oraz dobre serce osób, które nie potrafią odmówić pomocy w trudnej sytuacji. Należy pamiętać, że oszuści nie próżnują i co jakiś czas modyfikują swoje działania. Nie poprzestają tylko na kontakcie telefonicznym. Coraz częściej odwiedzają osoby starsze w domu podając się za pracowników np. firmy energetycznej, którzy muszą sprawdzić lub wymienić licznik czy też pracowników administracji. Nie zapominajmy również o ostrożności podczas wykonywania różnego rodzaju transakcji internetowych. Pochopnie otwarty link, udostępnienie BLIKA, logowanie się na nieznane strony może narazić nas na straty. Każdą taką sprawę prosimy zgłaszać na policję tel:

47 82 223 10 lub ogólnokrajowy numer alarmowy **112**.

Policja

Straciłeś kartę płatniczą?
 Nie ryzykuj. Zastrzeż swoją kartę
 w Systemie Zastrzegania Kart.
Zadzwoń
 (+48) 828 828 828

Korzystajmy z Krajowej Mapy Zagrożeń Bezpieczeństwa

Od ponad czterech lat mieszkańcy naszego województwa mogą korzystać z Krajowej Mapy Zagrożeń Bezpieczeństwa. To interaktywne narzędzie służy przeciwdziałaniu negatywnym zjawiskom lokalnych środowisk. Za jego pomocą każdy, kto jest świadkiem niebezpiecznej sytuacji lub według jego oceny, jakieś zachowanie zagraża bezpieczeństwu może zawiadomić Policję.

Aby zgłosić zagrożenie należy wejść na stronę internetową Podkarpackiej Policji i kliknąć w zakładkę: Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa. Znajdują się tam wskazówki dotyczące funkcjonowania aplikacji, odnośniki do KMZB oraz dane statystyczne. Ważne jest, aby spokojnie i z uwagą zapoznać się z regulaminem. Po jego zatwierdzeniu można rozpocząć korzystanie z aplikacji. Nanośząc zagrożenie przekazujemy policjantom informacje o niepokojących nas zjawiskach. Policja ma 3 dni na podjęcie zgłoszenia i 7 dni na jego weryfikację. Jeśli informacja potwierdzi się, policjanci nadają jej status „potwier-

dzone” i dążą do usunięcia konkretnego zagrożenia.

Z aplikacji należy korzystać w sposób rozsądny. Każde naniesione na mapę zagrożenie wywoła odpowiednią reakcję Policji.

W sytuacji wymagającej natychmiastowej pomocy zadzwoń pod **numer alarmowy 112**.

Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa
 Chcesz wiedzieć, czy w Twojej okolicy jest bezpiecznie?
 Możesz mieć na to wpływ!
 Podziel się swoimi spostrzeżeniami!
 Reaguj na zagrożenia!

Zmień opony na zimowe - ich rodzaj ma znaczenie

Wielkimi krokami zbliża się zima, a wraz z nią wątpliwości kierowców dotyczące zakupu opon zimowych. Od kilku lat obserwujemy coraz łagodniejsze zimy, ale czy idzie to w parze z większym bezpieczeństwem na drodze? Niestety nie. Łagodne zimy to trudny czas i duże wyzwanie dla kierowców. Warto zatem już teraz zmienić opony letnie na zimowe.

Ogumienie letnie różni się od opon zimowych w dużym stopniu i różnice te widać „gołym” okiem. Bieżnik opony letniej jest gładki, natomiast opony zimowej pokryty jest małymi lamelkami, które mają za zadanie poprawiać przyczepność podczas jazdy w trudnych, zimowych warunkach. Opony letnie przy niskich temperaturach pozostają sztywne, natomiast zimowe odkształcają się w odpowiedni sposób. Skuteczność opony zimowej oparta jest na mieszance gumy, w której skład wchodzi duża ilość kauczuku naturalnego, dzięki czemu są bardziej elastyczne.

Droga hamowania opony letniej i zimowej:

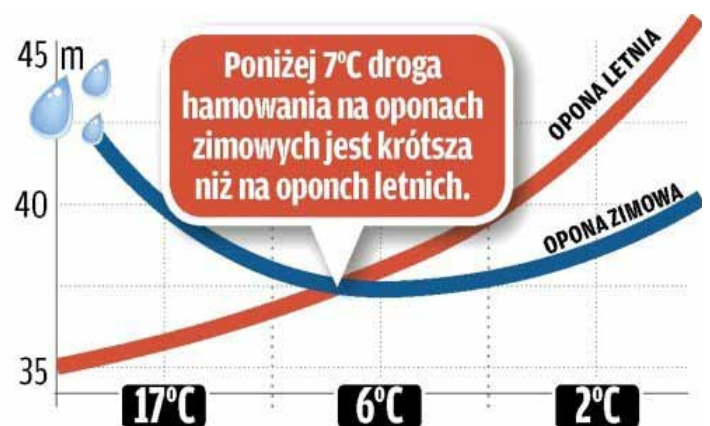
- na mokrej drodze 80km/h przy temperaturze 10 stopni C: opona letnia – 43 m, opona zimowa – 40 m
- na zaśnieżonej drodze 40 km/h: opony letnie - 61 m, opony zimowe - 29m.

Dane przedstawione wyżej jednoznacznie wskazują, że

nie powinniśmy zwlekać, a tym bardziej rezygnować z wymiany opon na zimowe. Zadbajmy o bezpieczeństwo własne i innych osób na drogach. Poniżej przedstawiamy wykres, który obrazuje w którym momencie należy bezwzględnie wymienić opony letnie na zimowe. Wyznacza go poziom temperatury powietrza 7 st. C. Z każdym kolejnym spadkiem temperatury skuteczność opony letniej drastycznie spada.

Wszystkim kierowcom życzymy bezpiecznej jazdy tej zimy.

Redakcja

Jak zachować się na skrzyżowaniu z sygnalizatorem z zieloną strzałką?

Z badań i kontroli prowadzonych przez policję i straż miejską wynika, że około 90% kierowców przejeżdżając obok sygnalizatora z zieloną strzałką do skrętu w prawo zachowuje się nieprawidłowo. W przypadku stwierdzenia naruszenia przez wyżej wymienione służby kierowca musi się liczyć z ukaraniem go mandatem karnym w wysokości co najmniej 300 zł i 6 pkt karnymi. W związku z tym, iż problem wydaje się poważny poruszamy go na łamach naszej gazety, przedstawiając zasady poruszania się na skrzyżowaniu na którym sygnalizator zawiera również zieloną strzałkę do skrętu w prawo. Najpoważniejszy błędem popełnianym przez kierowcę jest brak zatrzymania się przed sygnalizatorem lub wyznaczoną linią poziomą wskazującą miejsce zatrzymania się pojazdu w sytuacji kiedy na sygnalizatorze świeci się lampka koloru czerwonego, która oznacza nakaz bezwzględnego zatrzymania się, a obok niej równolegle świeci się na zielono strzałka skrętu w prawo. W tej sytuacji kierowca jest informowany, że może warunkowo, po ocenie sytuacji na drodze wykonać manewr skrętu w prawo. Warunkowo nie oznacza bezpośrednio z wykorzystaniem pędu pojazdu. W takiej sytuacji kierowca zawsze musi zatrzymać się przed sygnalizatorem i ocenić czy taki manewr może wykonać.

Podsumowując, kiedy zbliżasz się do skrzyżowania i zamierzasz skręcić w prawo w najbliższą jezdnię na skrzyżowaniu i widzisz zapaloną zieloną strzałkę, w momencie kiedy na sygnalizatorze świeci się lampka koloru czerwonego musisz bezwzględnie się zatrzymać.

Redakcja

Listopad miesiącem walki z cukrzycą

Cukrzyca określana jest obecnie mianem choroby cywilizacyjnej. Niektórzy nazywają ją cichą, pełzającą pandemią. Każdego roku dzień 14 listopada jest Światowym Dniem Cukrzycy. W związku z tym i my na łamach tego numeru poruszymy kilka kwestii związanych z tą chorobą. Leczenie i zapobieganie cukrzycy to dzisiaj jedno z największych wyzwań stojących przed medycyną. Z szacunków wynika, że zmagają się z nią obecnie nawet 430 mln ludzi na świecie. Cukrzyca to choroba przewlekła i trudna do wyleczenia. Profilaktykę walki z chorobą należy zacząć już u dzieci i starać się wykształcać u nich od najmłodszych lat prawidłowe nawyki żywieniowe. Cukrzyca bowiem ma związek zarówno z otyłością, brakiem aktywności fizycznej oraz różnego rodzaju używkami i nałogami. Popularyzowanie wiedzy na temat zdrowego trybu życia jest dzisiaj wyzwaniem dla rodziców, nauczycieli i lekarzy. Pomimo różnego rodzaju prób walki z chorobą nadal dostrzegamy brak konsekwencji w działaniu osób dorosłych. Z jednej strony szkoła realizuje program „Owoce i warzywa w szkole” to jednak w dalszym ciągu rodzice „wyposażają” dzieci do szkoły w słodczyce i soki z wysoką zawartością cukru, a nauczyciele i wychowawcy często nie reagują na te praktyki. W szkołach znajdują się również automaty z kawą, słodzcami i inną niezdrową żywnością. Walka z cukrzycą u dzieci wydaje się więc być iluzoryczna. Dzieci nie mają od kogo czerpać odpowiednich wzorców zachowań skoro dorośli Polacy spożywają rocznie około 52 kg cukru. Cukrem słodzimy w zasadzie wszystko co się da, a na tłuszczach trans (olej roślinny, margaryna) przygotowujemy w domach większość posiłków, począwszy od śniadań przez obiady po kolacje. Jeżeli my, dorośli nie zmienimy nastawienia do produktów które spożywamy i wykorzystujemy w codziennej diecie, to nie oczekujemy, że nasze dzieci będą postępować inaczej. Już dzisiaj zmagamy się z postępującą otyłością w narodzie. Problem ten dotyczy coraz mniejszych dzieci. Sami rodzice nie pomagają im w prawidłowym rozwoju. Przedstawiają w szkole różnego rodzaju zaświadczenia, uprawniające do zwolnienia swoich dzieci z lekcji wychowania fizycznego. Dla rodziców obecnie ważny jest rozwój dziecka pod względem intelektualnym i potrafią niejednokrotnie wydawać znaczne środki na korepetycje z języka angielskiego czy matematyki, zapominając o tym, że ruch w okresie dzieciństwa i dojrzewania dziecka jest jednym z najważniejszych czynników warunkujących prawidłowe funkcjonowanie w dorosłym życiu. Jeżeli teraz odsuwamy dzieci od lekcji w-f musimy się liczyć z wizytami u fizjoterapeutów, ortopedów, diabetyków, dietetyków a nawet kardiologów. W po-

wiecie leżajskim do samych tylko lekarzy i specjalistów z zakresu chorób układu krążenia i problemami z układem oddechowym przychodzą rodzice z dziećmi już w wieku 12 lat. To zatrważające, że dziecko w tym wieku zaczyna mieć problemy tego typu. Kilkanaście lat temu ten problem nie istniał. Wielu specjalistów stwierdza, że przyczyną jest przed wszystkim nadmierne spożywanie napojów energetyzujących i słodczy, wczesne sięganie po papierosy i alkohol oraz brak kontroli rodziców nad czasem spędzanym przez ich dzieci przy komputerze przy równoczesnym braku aktywności fizycznej.

Leczenie i zapobieganie cukrzycy wymaga natomiast bezwzględnie zachowywania odpowiedniej diety i ruchu. Okłamujemy się twierdząc, że możemy jeść wszystko i w nieograniczonych ilościach, a na wieczór zażyć tabletki wspomagające odchudzanie lub poprawiające funkcjonowanie organów takich jak wątroba, nerki lub żołądek. Nie łudźmy się, te rzeczy nie zastąpią spożywania w regularnych odstępach czasu posiłków w ciągu dnia, jedzenia owoców i warzyw, lub spaceru bądź jazdy na rowerze.

Zmiany swojego życia i nawyków żywieniowych warto dokonać już dziś. Nie odkładaj tego na jutro, na koniec roku, na nowy rok czy na wiosnę. Nie rób sobie wymówek, weź się do roboty i nie oszukuj swojego organizmu. Z owoców polecamy włączyć do codziennej diety: maliny i sok z malin własnej roboty, truskawki i soki oraz dzemy własnej roboty przygotowane na ich bazie bez dodatku konserwantów, mrożone jagody i borówki, jabłka, gruszki oraz śliwki. Z warzyw najlepsze w diecie cukrzyka są: papryka, ogórki, cebula, cukinia, brukselka i przede wszystkim kochana i lubiana przez nas wszystkich kiszona kapusta, szczególnie jedzona w postaci surówek do obiadu. Wyrzućmy z półek przetworzony olej roślinny i margarynę a zastąpmy je nierafinowanym olejem rzepakowym, oliwą z oliwek, olejem lnianym czy kopnym. Z mięs wybierajmy tzw. chude tj. drobiowe pierś, uda i podudzia, cielęcinę oraz wieprzowinę pozbawioną tłuszczu.

Zmianę zacznijmy od siebie, a pociągniemy za sobą naszych bliskich, szczególnie drogie nam dzieci.

Redakcja

Chcesz skutecznie walczyć z cukrzycą - na początek rzuć palenie!

Osoby uzależnione od papierosów są narażone na rozwój wielu chorób, w tym o bardzo ciężkim przebiegu oraz śmiertelnych. Można wśród nich wymienić nadciśnienie tętnicze oraz nowotwory krtani i płuc. Warto wiedzieć, że ryzyko wystąpienia raka płuc jest ściśle powiązane z liczbą wypalanych papierosów, a do zachorowania przyczynia się również palenie bierne. Uzależnieniu od papierosów towarzyszy często cukrzyca. O tym, że papierosy kradną urodę nie musimy wspominać. Długotrwałe palenie papierosów uszkadza szklivo zębów, trwale je przebarwia i prowadzi do zwiększonego rozwoju próchnicy. Palacze narażeni są również na choroby przyzębia zwłaszcza krwawienie dziąseł i paradontozę. Wypalanie paczki papierosów dziennie przez 3 lata przyspiesza proces starzenia się skóry aż o 10 lat. Nałogowego palacza często poznamy po tzw. nikotynowej twarzy charakteryzującej się szarym zabarwieniem skóry, występowaniem przebarwień i pękniętych naczyń krwionośnych.

Wielu palaczy zmagają się z problemem rzucenia palenia. Jednym przychodzi to nadzwyczaj łatwo inni uważają, że jest to niemożliwe i trwają w nałogu przez wiele lat a nawet całe swoje życie. Z procesem rzucenia palenia nierozwalnie związana jest nikotyna zawarta w papierosie, która wpływa na mózg człowieka. To substancja neurotoksyczna, która stymuluje wydzielanie przez mózg dopaminy - substancji odpowiadającej za uczucie przyjemności. Z kolei dopamina pobudza wydzielanie adrenalin, która sprawia że palacz na krótką chwilę jest ożywiony i energiczny. Temu zachowaniu towarzyszy często poczucie przyjemności, zadowolenia i relaksu. Działanie dopaminy jest jednak krótkotrwałe i aby podtrzymać ten stan palacz musi sięgnąć po kolejnego papierosa. A to prosta droga do uzależnienia.

Dlaczego warto rzucić palenie? Przedstawiamy Ci 10 powodów aby to zrobić. Mamy nadzieję, że przekonamy Cię do tego kroku, przynajmniej jednym z nich.

Powód 1

Palacze są bardziej narażeni na ciężki przebieg Covid-19 i na śmierć w efekcie tej choroby z uwagi na trwałe uszkodzenia organu oddechowego spowodowane długotrwałym paleniem papierosów.

Powód 2

Z powodu palenia papierosów śmierć ponosi rocznie ponad 8 mln ludzi.

Powód 3

Ponad 1 mln osób na świecie umiera rocznie na skutek tzw. biernego palenia papierosów, czyli ciągłego długotrwałego przebywania w pomieszczeniu w którym pali

się papierosy i wdycha dym tytoniowy.

Powód 4

Tytoń jest przyczyną ponad 20-tu typów nowotworu w tym: raka jamy ustnej, gardła, krtani, przetyku, zatok, płuc, nerek, wątroby, żołądka, organów rozrodczych i dróg moczowych.

Powód 5

Prawdopodobieństwo, że palacz zachoruje na nowotwór wymieniony wyżej jest 22 razy większe niż w przypadku osób niepalących.

Powód 6

Życie palacza jest krótsze średnio od osoby niepalącej o 10 lat. Ponadto w wieku starczym palaczy częściej dotyka choroba Alzheimera.

Powód 7

Palenie wpływa negatywnie na urodę.

Powód 8

Mieszkanie w którym żyje palacz i w którym pali się papierosy trwale przesiąka dymem tytoniowym, często niemożliwym do usunięcia. Dymem przesiąkają meble, ubrania i ściany.

Powód 9

Szkodliwość palenia papierosów tradycyjnych lub elektronicznych niczym nie różni się w negatywnych skutkach dla zdrowia. E - papierosy są jedynie często pierwszym krokiem do przestawienia się na palenie papierosów tradycyjnych.

Powód 10

Rzucając palenie odzyskasz lepszą kondycję fizyczną, poprawisz wydolność oddechową organizmu i odzyskasz lepsze samopoczucie psychiczne.

Na koniec warto dodać, że z rzucenia przez Ciebie palenia ucieszy się także Twoja żona lub mąż widząc zaoszczędzone w ten sposób pieniądze w budżecie domowym.

Dla osób chcących rzucić palenie pomocą służą specjaliści w Telefonicznej Poradni Pomocy Palącym

tel. 801 108 108

Zapraszamy do kontaktu z nimi. Na pewno pomogą.

Pamiętaj o obowiązku złożenia deklaracji CEEB

Od 1 lipca 2021 roku rozpoczął się proces składania deklaracji do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków, który ma za zadanie zebranie wszystkich informacji dotyczących źródeł ciepła i spalania paliw w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Dotyczy to zarówno domów, jak i budynków użyteczności publicznej i lokali usługowych.

Kryterium wpisu budynku do systemu stanowi moc źródła. Każdy budynek, który posiada źródło ciepła i spalania paliw do 1 MW należy zgłosić poprzez wypełnienie odpowiedniego rodzaju deklaracji. **Pamiętajmy, że złożenie deklaracji jest obowiązkowe a obowiązek ten spoczywa na właścicielach lub zarządcach budynków.** W przypadku braku złożenia deklaracji dotyczącej budynku do ewidencji ustawodawca przewiduje karę grzywny, która jest wymierzona na zasadach ogólnych z kodeksu wykroczeń.

Deklarację CEEB można złożyć na dwa sposoby:

1. elektronicznie, jeśli posiadasz profil zaufany lub e-dowód wystarczy wejść na stronę internetową **www.zone.gunb.gov.pl** i kliknąć w zakładkę „złóż deklarację”, a następnie wypełnić formularz zgodnie ze wskazówkami, które pojawią się w systemie i wysłać
2. w sposób tradycyjny poprzez złożenie deklaracji w formie papierowej. Można ją pobrać ze strony urzędu gminy w zakładce „Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków” lub zgłosić się do Urzędu Gminy i poprosić o wydanie formularza

W deklaracji należy uwzględnić wszystkie źródła ciepła zarówno używane jak i nieużywane.

Właściciele domów użytkowanych już przed 1 lipca 2021 roku mają 12 miesięcy na zgłoszenie źródła ciepła. W przypadku domów oddanych do użytkowania po 1 lipca 2021 roku termin ten wynosi 14 dni od uzyskania pozwolenia na użytkowanie budynku.

W deklaracji oprócz adresu i rodzaju konkretnej nieruchomości, a także danych osoby składającej deklarację, należy określić m.in:

- rodzaj i liczbę zainstalowanych i eksploatowanych obecnie źródeł ciepła, a także wskazać czy służą one do celów centralnego ogrzewania czy do podgrzania ciepłej wody użytkowej
- klasę kotłów na paliwo stałe i liczbę kotłów w poszczególnych klasach (klasa kotła znajduje się na tabliczce znamieniowej pieca)
- rodzaj paliwa stosowanego w kotłach na paliwo stałe

Budowa systemu została powierzona Głównemu Urzędowi Nadzoru Budowlanego. Celem stworzenia central-

nej bazy jest walka ze smogiem oraz poprawa jakości powietrza. CEEB ma za zadanie wspieranie działań wymiany starych kotłów grzewczych tzw. „kopciuchów” na nowe spełniające normy emisji spalin i wpisujące się w programy wsparcia sprzyjające poprawie jakości powietrza i służące ochronie przyrody.

Są dwa rodzaje deklaracji:

1. Formularz A dla lokali mieszkalnych
2. Formularz B dla lokali niemieszkalnych

Na koniec kilka słów odnoszących się do sytuacji bieżącej. Na terenie naszej gminy znajduje się 1856 nieruchomości zamieszkałych oraz 76 nieruchomości niezamieszkałych. Na dzień 25 listopada 2021 roku do Urzędu Gminy Grodzisko Dolne wpłynęło zaledwie 59 deklaracji dla lokali mieszkalnych. Liczba złożonych deklaracji dla lokali niemieszkalnych wynosi 0. Po prawie pół roku istnienia nowego obowiązku należy stwierdzić, że mieszkańcy nie realizują go. Czasu na złożenie deklaracji w terminie pozostaje coraz mniej. Wygląda na to, że jak zwykle zostawiamy te sprawy na koniec, co nie jest dobrym rozwiązaniem. Zachęcamy wszystkich mieszkańców oraz zarządców budynków i lokali niemieszkalnych do złożenia deklaracji, ponieważ obowiązek ten nikogo nie ominie. Trudno będzie po przekroczeniu rocznego terminu tłumaczyć się z powodu braku czasu lub innych okoliczności uniemożliwiających jej złożenia.

Termin składania deklaracji kończy się z dniem 30 czerwca 2022 rok.

B. Majkut

Spotkanie rolników z pracownikami KRUS-u

W dniu 21 października 2021r. w Ośrodku Kultury w Grodzisku Dolnym odbyło się spotkanie z pracownikami KRUS w Leżajsku, Panem Krzysztofem Tokarzem oraz Panią Elżbietą Szybiak. Tematyka dotyczyła ubezpieczenia społecznego rolników oraz zasad bezpiecznej pracy w gospodarstwie rolnym. Współorganizatorem spotkania był Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Leżajsku, który reprezentowała Pani Marta Decowska. Na sali zgromadziło się kilkunastu mieszkańców Gminy Grodzisko Dolne. Wpierw Pan Krzysztof przybliżył zagadnienia z ubezpieczenia społecznego rolników, następnie omówił wypłatę świadczeń krótko- i długoterminowych oraz warunki korzystania z rehabilitacji leczniczej prowadzonej w Ośrodkach Kasy. W dalszej części spotkania w oparciu o prezentację multimedialną przedstawił zagrożenia występujące podczas pracy w gospodarstwie rolnym ze szczególnym uwzględnieniem głównych przyczyn wypadków związanych z upadkiem osób, eksploatacją maszyn i urządzeń rolniczych oraz obsługą zwierząt hodowlanych. Na zakończenie spotkania zaprezentowane zostały środki ochrony indywidualnej tj. kombinezon, rękawice, maska, okulary, jakie należy używać w trakcie prowadzenia zabiegów chemicznymi środkami ochrony roślin. Panie ze Stowarzyszenia „Kobiety Gminy Grodzisko Dolne” zaserwowały pyszne ciasto i herbatę. Spotkanie przebiegało w bardzo przyjemnej atmosferze. Uczestnicy zadawali wiele pytań, na które prowadzący udzielał odpowiedzi wyjaśniając wątpliwości. Spotkanie trwało 3 godziny co świadczy o dużym zainteresowaniu sprawami ubezpieczenia społecznego rolników oraz o potrzebie organizacji takich zebrań.

KRUS

Komunikat Powiatowego Lekarza Weterynarii

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Leżajsku informuje, że posiadanie planu bezpieczeństwa biologicznego, jest jednym z wymagań zawartych w załączniku nr II do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2021/605 z dnia 7 kwietnia 2021 r. ustanawiającego szczególne środki zwalczania afrykańskiego pomoru świń zwanego dalej RWK 2021/605. Stanowi on podstawę do możliwości dokonania przemieszczeń świń z gospodarstw zlokalizowanych na obszarach objętych ograniczeniami I, II i III.

Należy pamiętać, że brak spełniania ww. wymogu po dniu 30 listopada 2021 r., będzie stanowił poważną przeszkodę dla możliwości wywozu świń poza wymienione obszary. Warunkiem wdrożenia skutecznej bioasekuracji jest udokumentowanie przestrzegania określonych zasad, aby maksymalnie ograniczyć ryzyko występowania zakażeń ASF u zwierząt.

Aby pomóc Państwu w spełnieniu tego wymagania, na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Weterynarii dostępne są wzory dokumentów pod linkiem:

<https://www.wetgiw.gov.pl/nadzor-weterynaryjny/afrykanski-pomor-swin>

Wzory dokumentów mają charakter poglądowy, co oznacza, że inne wcześniejsze plany sporządzone przez producentów świń, a odpowiadające wymaganiom RWK 2021/605 zatwierdzone przez Powiatowego Lekarza Weterynarii będą respektowane przez organy Inspekcji Weterynaryjnej. Są one dostępne również w PODR oddział w Leżajsku oraz BP ARiMR w Leżajsku

Apeluję do Rolników, właścicieli gospodarstw utrzymujących świnie w obszarach objętych ograniczeniami w związku z ASF, o jak najszybsze sporządzenie planów bezpieczeństwa biologicznego oraz ich zatwierdzenie u Powiatowego Lekarza Weterynarii przed datą 30 listopada 2021 r. lub pierwszą wysyłką świń planowaną po tej dacie.

W razie niejasności lub pytań służymy pomocą, pod nr. tel. **17 242 08 90**.

*Powiatowy Lekarz Weterynarii w Leżajsku
Lek. wet. Andrzej Wilk*

Co poleca w tym numerze Gminna Biblioteka Publiczna?

Anna Płowiec, „Zwyczajna Kobieta”, Wydawnictwo Prószyński i S-ka 2021

Bohaterka tak normalna, że podążamy za nią całym sercem, angażując się w jej świat, który przez swą zwyczajność jest nam bliski. To opowieść o projekcjach, w jakie ubieramy codzienność. O uczuciach, które od zawsze towarzyszą związkom. Nie ma tu niespodziewanego spadku po bogatym krewnym, nie ma ucieczki na wieś, nie ma tajemniczego listu zmieniającego losy świata. Są za to co-

dzienne emocje i rozterki, takie jak zachwianie zaufania do partnera, brak samoakceptacji, podejrzliwość, czasem naiwność. Są pragnienia, do których nie chcemy się głośno przyznawać.

Danka i Tomek tworzą zgodne małżeństwo. Podział zadań jest jasny: on zarabia, ona dba o dom i dzieci. Jednak kobiecie to nie wystarcza. Ma wrażenie, że mąż odsuwa się od niej, a ona chciałaby czegoś więcej od związku i od życia. Usiłuje za wszelką cenę udowodnić mu swoją atrakcyjność - stara się ponownie go uwieść i pokazać, że jest lepsza od jego młodych, atrakcyjnych koleżanek z pracy. Tymczasem Tomek, nie znajdując czasu na wspólny urlop, wysłał Dankę na kobiece warsztaty. Ten wyjazd zmienia wszystko...

rozmowy BRIEF rodzice nauczą się pokonywać najczęstsze przeszkody w komunikacji z nastolatkami. Przygotują się do rozmów na drażliwe tematy, takie jak seksualność, impulsywne czy ryzykowne zachowania oraz korzystanie z internetu czy smartfona. Dowiedzą się również, dlaczego warto rozmawiać z nastolatkami o relacjach, tolerancji, pieniądzu czy wnoszeniu wkładu w życie rodzinne. Wszystkie scenariusze sytuacji i rozmów dotyczą rzeczywistych problemów, z którymi mierzą się współczesne nastolatki i ich rodzice. Największą jednak korzyścią z treningu przedstawionego w tej książce będzie nie tylko skuteczna komunikacja, lecz także umiejętność budowania bezpiecznej więzi i posługiwanie się nowym językiem dostosowanym do potrzeb nastolatka, tak aby zaferować dziecku realne wsparcie.

Elizabeth Barfety, „Baletnice. Mała buntowniczką.”, Wydawnictwo Znak emotikon 2021

Pozostać sobą czy dopasować się do grupy? Kto jest największym łobuzem w paczce przyjaciół z elitarniej szkoły baletu w Paryżu? Oczywiście Zoya! Rudowłosa dziewczyna z Korsyki, która zawsze się spóźnia i ponad wszystko lubi się wygłupiać. Zwłaszcza wtedy, gdy nauczyciele wymagają od uczniów posłuszeństwa. Jednak dopiero zniszczenie kostiumu słynnego tancerza wpędza ją w na-

prawdę poważne tarapaty. Czy dziewczynka zostanie wyrzucona ze szkoły? Co z ważnym przedstawieniem? Przecież Zoya zawsze marzyła o balecie. Ale skoro nie umie i nie chce się dostosować, to może jej miejsce jest gdzie indziej? Czwarty tom bestsellerowej francuskiej serii „Baletnice” o kulisach nauki baletu w elitarniej szkole przy Operze Paryskiej którą pokochały dziesiątki tysięcy dziewczynek. Ta książka pokaże Twojemu dziecku, że wrażliwość i pasja są siłą, która może wiele przezwyciężyć w pełnej uniesień i porażek walce o spełnienie marzeń. Wyjątkowe historie o dziewczynkach i chłopakach z prestiżowej szkoły tańca w Paryżu, którzy muszą codziennie mierzyć się z rywalizacją, zdrowością i swoimi słabościami, by udowodnić, jak kochają balet.

Michelle Icard, „Jak się dogadać z nastolatkiem.”, Wydawnictwo Edgard 2021

Jak się dogadać z nastolatkiem? Jest na to jeden prosty i niezawodny sposób – po prostu rozmawiając z nim. Bez wygłaszania kazań czy udzielania dobrych rad. Michelle Icard podpowiada, co pomaga rodzicom i dorastającym dzieciom otworzyć się na siebie i prowadzić pogłębioną rozmowę, tak aby dzielić się swoim doświadczeniem i innym punktem widzenia. Dzięki zaproponowanemu przez autorkę modelowi

„Wybacz mi. Magiczne słowa Leopolda.”, Wydawnictwo ARTI 2021

Wszyscy zachwycają się dzieckiem, któremu nie obce są dobre maniery. Seria książeczek „Magiczne słowa Leopolda” to próba zachęcenia dzieci, do tego, aby ładnie się zachowywały i aby dowiedziały się, jak przyjemnie jest używać magicznych słów. Książki w tej serii pomogą dzieciom mądrze używać takich słów jak: przepraszam, proszę czy dziękuję..

„Naucz się dotrzymywać obietnic”, Wydawnictwo ARTI 2021

Prezentujemy książeczkę edukacyjną skierowaną dla najmłodszych czytelników. Tytuły z serii „Dziecięce uczucia” w prosty i piękny sposób tłumaczą pojęcie inteligencji emocjonalnej, a wszystkie historie są interesujące, zabawne i praktyczne.

Międzynarodowe projekty w Zespole Szkół w Grodzisku Górnym

W dniach 17 – 24 października grupa 16 uczniów oraz 5 nauczycieli uczestniczyła w mobilności odbywającej się w hiszpańskiej miejscowości Batea. Ta dość liczna grupa była efektem połączenia dwóch projektów: ostatniego wyjazdu realizowanego w ramach POWER-a „Wyrównywanie szans społecznych w oparciu o naukę języków obcych i robotykę” oraz przesuniętej z powodu pandemii pierwszej mobilności dotyczącej projektu „Elementy awiacji w robotyce i kodowaniu -programowanie i praktyczne wykorzystanie dronów” z partnerami z Włoch oraz Węgier. Po dość długiej podróży z naszej szkoły na lotnisko, locie do Barcelony oraz blisko 4-godzinnej podróży autokarem do miejscowości Batea od poniedziałku realizowaliśmy harmonogram przygotowany przez szkołę goszczącą. Plan zakładał między innymi rywalizację robotów, przygotowanie prezentacji dotyczącej dronów oraz robotyki w przyszłości, programowanie autonomicznych dronów czy gry i konkursy dotyczące znajomości krajów partnerskich. Plan był także bogaty w atrakcje społeczne i kulturowe jak poznanie clou regionu, czyli sposobu produkcji oliwy z oliwek i wina, zwiedzanie Barcelony, przejście szlakiem Via Verde oraz codzienne korzystanie z bogatego zaplecza sportowo – rekreacyjnego. Była to zarazem okazja do przygotowania szczegółowego planu długoterminowej mobilności dwóch uczniów z naszej szkoły, którzy w lutym będą mieli przyjemność

gościć u rodzin z tej miejscowości oraz uczyć się w tej zaprzyjaźnionej szkole partnerskiej. Podczas tej mobilności miało też miejsce spotkanie koordynatorów, podczas którego podjęto decyzje o kolejnych aktywnościach na Węgrzech. Serdecznie dziękujemy dyrekcji, nauczycielom, rodzicom, a przede wszystkim dzieciom zaangażowanym w realizację przedsięwzięcia. Godnie reprezentowaliście naszą szkołę, będąc wspaniałym przykładem dla uczniów z innych krajów. Zapraszamy na stronę szkoły oraz oficjalny funpage na Facebooku, gdzie znajdą Państwo więcej informacji oraz zdjęć na temat bieżących wyjazdów.

ZSP

Pierwszaki uczą się niemieckiego

We wrześniu br. uczniowie klasy pierwszej z Zespołu Szkół im. prof. Franciszka Leji w Grodzisku Górnym rozpoczęli swoją przygodę z językiem niemieckim. Wprowadzenie drugiego języka obcego w edukacji wczesnoszkolnej udało się dzięki otrzymaniu przez szkołę prestiżowej Akredytacji Erasmus +, której głównym celem jest wielojęzyczność.

Celem wprowadzenia tych zajęć w edukacji wczesnoszkolnej jest uwrażliwienie na język niemiecki oraz zachęcenie dzieci do uczenia się go w kolejnych latach nauki szkolnej. Faktem jest, iż dziecko przewyższa człowieka dorosłego w pewnych dziedzinach. Jedną z nich jest zdolność do nauki języków obcych. Należy wspierać ich naukę jak najwcześniej. W Polsce wciąż marnowane są jeszcze owe cenne lata między 6 a 12 rokiem życia, kiedy to należałoby wykorzystać je na naukę drugiego języka obcego. Dzieciom, które zaczynają naukę od zbudowanego logicznie języka niemieckiego łatwiej przychodzi później nauka kolejnych języków obcych. Dziecko nie posiada jeszcze zbyt dużej motywacji, gdyż nie jest zainteresowane przyszłością, ale posiada bardzo silny instynkt poznawania. W tym wieku jedyną efektywną drogą jest nauka przez zabawę. Dzięki swojej spontaniczności, ciekawości, gotowości do naśladowania oraz chęci robienia nowych, atrakcyjnych rzeczy będzie dążyć do celu i osią-

gać pozytywne rezultaty.

Dlatego też program zajęć opiera się na metodzie naturalnej bazującej na reagowaniu całym ciałem, rozwijającej kreatywność i fantazję dzieci przez najbliższe techniki nauczania, czyli piosenki, wierszyki, rymowanki, gry, bajki, zabawy i zajęcia komputerowe. Proces uczenia się języka u małych dzieci to przede wszystkim rozwój sprawności językowych takich jak: rozumienie ze słuchu, mówienie, słownictwo oraz prawidłowa wymowa. Uczniowie klasy pierwszej z radością oczekują cotygodniowych piątkowych zajęć, a pierwsze niemieckie słowa z ich ust można nawet usłyszeć na przerwach.

Kierujemy serdeczne podziękowania Wydawnictwu PWN, dzięki któremu uczniowie klasy pierwszej otrzymali darmowe podręczniki z serii „ABC Deutsch”.

M. Bieńkowska

Atrakcyjny i edukacyjny pobyt uczniów w Hiszpanii

Dwie dziesięcioosobowe grupy uczniów Zespołu Szkół im. Jana Pawła II w Grodzisku Dolnym wraz z sześcioma nauczycielami przeżyły swoją niezwykłą przygodę edukacyjną, wyjeżdżając do The Centre of Preschool and School Education Gómez Moreno w Granadzie. Te mobilności to bardzo ważne punkty przedsięwzięcia pn. „Metoda projektu naszym sposobem na wyrównywanie szans edukacyjnych” realizowanego w ramach projektu „Ponadnarodowa mobilność uczniów” finansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego. Cieszymy się, że pomimo pandemii udało się w końcu je zrealizować.

Głównym celem projektu jest wyrównanie szans edukacyjnych uczniów poprzez wzrost i rozwój umiejętności językowych, informatycznych i matematyczno-przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem uczniów znajdujących się w trudnej sytuacji poprzez wykorzystanie doświadczeń szkoły przyjmującej w zakresie metody projektu. Oczywiście zrealizowaliśmy założenia. Jednak zanim młodzi ludzie spotkali się z rówieśnikami z Hiszpanii w szkole uczestniczyli w zajęciach przygotowawczych z języka angielskiego, robotyki i laboratoriach przyrodniczych. Spotkanie uczniów szkół to nauka poprzez wymianę doświadczeń w zakresie robotyki i nauk przyrod-

niczych, a przy okazji doskonalenie języka angielskiego. Podczas wyjazdu nie zabrakło integracji młodzieży polsko-hiszpańskiej: wejścia do klas na lekcje, grupy interaktywne oraz praca w grupach polsko-hiszpańskich, ponieważ w takich grupach pracowali w szkole. Nie zabrakło wspólnych warsztatów z robotyki, gdzie to nasi uczniowie w zespołach polsko-hiszpańskich byli specjalistami. Dla naszych uczniów to zajęcia przyrodnicze okazały się czymś nowym i interesującym, ponieważ pracowali w inny sposób niż w Polsce. Tym razem mieli do wykonania 5 różnych zadań dotyczących Granady i okolic, np. rośliny, geologia, skały, jaskinie. Przygotowywali też w stołówce zupełnie chłodnik gazpacho z lokalnych produktów, a także zostali poczęstowani lokalnymi owocami. Uczniowie zwiedzili Muzeum Jaskiń Sacromonte, a także uczestniczyli w zajęciach przyrodniczo-naukowych w terenie związanych z Nerją – nauką o geografii tego miejsca, skałach, jaskini, roślinności itp. Duże wrażenia na naszych uczniach zrobiło zwiedzanie Alhambry - to prawdziwa perła wśród zabytków w Hiszpanii - arabski pałac, który przykuwa wzrok olbrzymim kompleksem budowli oraz surowością ich architektonicznej formy.

Monika Fila

„Nigdy nie zapomnę tego widoku”- gminny konkurs fotograficzno - literacki

Konkurs miał na celu uwrażliwienie dzieci i młodzieży na piękno polskiej przyrody, kultury i tradycji. Zadaniem uczestników konkursu było wykonanie w czasie wakacji zdjęć krajobrazu lub obiektu (np. miejsca, zabytku, przedmiotu, osoby) oraz dołączenie tekstu literackiego (np. relacji, wiersza, refleksji, opisu), w którym odnieśli się do niezwykłości widoku znajdującego się na fotografii.

W konkursie wzięło udział 24 uczniów z dwóch szkół podstawowych z naszej gminy (Laszczyny, Grodzisko Dolne). Niemal wszyscy uczestnicy konkursu zaprezentowali swoje zdjęcia wraz z tekstem literackim w formie plakatu.

Komisja konkursowa przyznała nagrody i wyróżnienia następującym osobom:

Kl. I-III : I miejsce Karolina Grzywna, II miejsce Martyna Bartuś, III miejsce Sylwia Zamorska.

Kl. IV-VI: I miejsce Fabian Leniart, II miejsce Magdalena Majcher, III miejsce Amelia Nowak.

Kl. VII-VIII: I miejsce Martyna Grzywna, II miejsce Marcin Żugaj, III miejsce Weronika Smędra.

Wyróżnienia otrzymały: Kamila Kiełbicka, Hanna Rynasiewicz, Dominika Majkut, Paulina Kiełbicka.

Wszyscy uczestnicy konkursu otrzymali pamiątkowe dyplomy, a nagrodzeni – nagrody książkowe dofinansowane przez Wójta Gminy Grodzisko Dolne.

Kampania „BohaterON - włóż historię!”

W październiku Zespół Szkół w Grodzisku Górnym już drugi raz pomyślnie zakwalifikował się do ogólnopolskiej kampanii o tematyce historycznej BohaterON – włóż historię!. Akcja ma na celu upamiętnienie, uhonorowanie i bezpośrednią pomoc uczestnikom Powstania Warszawskiego, edukację społeczeństwa, a także promocję patriotycznych postaw i historii Polski XX wieku. W tym roku do działań została włączona klasa V b. Uczniowie za sprawą przeprowadzonych lekcji tematycznych podnieśli swój poziom wiedzy i świadomość na temat Powstania Warszawskiego. Niektórzy zdecydowali się samodzielnie wykonać kartki - laurki z życzeniami dla Powstańców Warszawskich. Zostały one do nich wysłane. Z poprzednich edycji wiemy, że tradycyjna korespondencja sprawia Bohaterom wielką radość. Mamy nadzieję, że dzięki takim akcjom młode pokolenie Polaków będzie propa-

gowało wartości, o które walczyli Powstańcy Warszawscy i za które gotowi byli oddać życie. Dziękuję za zaangażowanie w akcję moim wychowankom.

Halina Ślonda

Przedszkolaki z wizytą w bibliotece

Dzieci z przedszkola w Wólce Grodzkiej oraz Przedszkolaki z Zespołu Szkół w Grodzisku Górnym odwiedziły Gminną Bibliotekę Publiczną. Dzieci dowiedziały się co należy zrobić, aby stać się czytelnikiem biblioteki oraz jak należy się w niej zachować. Zobaczyły także, jak wygląda karta czytelnika oraz poznały zasady wypożyczenia książek. W bibliotece mogą wziąć udział w kolejnym etapie wielkiego projektu bookstartowego „Mała książka – wielki człowiek”.

Każdy przedszkolak, który przyjdzie z rodzicem do biblioteki, otrzyma w prezencie niezwykłą książkę „Pierwsze czytanki dla...”, przygotowaną specjalnie przez Instytut Książki. Pani bibliotekarka pokazała także dzieciom, gdzie znajdują się przeznaczone specjalnie dla nich regały z książkami. Następnie zaprezentowała i dała do obejrzenia dzieciom najmniejsze książeczki z działu dziecięcego. Przedszkolakom bardzo spodobały się kolorowe i bogato ilustrowane książeczki, które z chęcią oglądały.

W tym tygodniu przypadał Międzynarodowy Dzień Postaci z Bajek, który miał na celu przypomnieć wszystkim jak ważne są bajki i że warto do nich powracać. Jednak najważniejszym celem było popularyzowanie tradycyjnych bajek bez przemocy, takich gdzie dobro wygrywa, a zło zostaje ukarane. Dzieci wysłuchały „Przygód Fenka na wycieczce w muzeum”, „Maks i zazdrość” z serii Świat Maksa oraz „Przygód Samochodzika Franka w mieście”. W trakcie czytania dzieci odpowiadały na zagadki związane z postaciami i wydarzeniami z bajek. Przedszkolaki znakomicie sobie poradziły. Spotkanie odbywało się w miłej, pełnej uśmiechów i wrażeń atmosferze. Dla wielu przedszkolaków była to pierwsza wizyta w „domu książek”, ale na pewno nie ostatnia. Spotkania uświetniła obecność Kaczora Donalda i Myszki Miki, w które to wcieliły się pracownicy biblioteki.

Biblioteka zajmuje się promocją czytelnictwa, którą na-

leży zacząć wcześniej. Czyli już u dzieci raczkujących, a nie dopiero w przedszkolu. Mówimy tu o dorastaniu do czytania, które jest podstawą do nauki języka pisanego. Biblioteka pomaga w wykształceniu tej dojrzałości, wspierając czytelnictwo w okresie wczesnodziecięcym za pomocą czynności, takich jak rymowanie, śpiewanie, zabawy paluszkowe, oglądanie książek obrazkowych i czytanie na głos. Mamy świadomość, że jest to inwestycja w przyszłość dzieci, ich zawodowy sukces oraz dobre relacje rodzinne i społeczne. Czytelnictwo to rozwój człowieka. Na koniec zrobione zostało pamiątkowe zdjęcie i z uśmiechem na twarzy wrócili do szkoły. Od bibliotekarek dzieci otrzymały książeczki do czytania, wycinanki z rebusami oraz coś na słodko. Dziękujemy wychowawcom i dzieciom za mile spędzony czas.

GBP

Jesienią przybrało się wewnątrz

Jesienne kolory, jesienny nastrój, jesiennie tematy. W sali wystawowej i holu Ośrodka Kultury w Grodzisku Dolnym na wskroś pachnie jesienią. Widać ją na tablicach, stolikach, sztalugach. Przemawia do nas swoją niezwykłą różnorodnością, wzbudza uśmiechy i refleksje. I tak jest już od wielu lat, że właśnie o tej porze roku wewnątrz Ośrodka Kultury rozświetlają się paletą jesiennych, ciepłych kolorów.

Powodem tej niesamowitej przemiany jest wystawa pokonkursowa prac dzieci z placówek przedszkolnych i opiekuńczo-wychowawczych z naszej gminy. W tym roku w naszym konkursie „Barwy jesieni” udział wzięło 215 małych artystów. Ich prace są bardzo pomysłowe, zarówno płaskie, jak i przestrzenne, wykonane w różnych technikach. Urzekają swoją świeżością, autentyzmem wypowiedzi i prostotą formy.

Zachęcamy wszystkich do ich obejrzenia, bo nie sposób przejść obok nich obojętnie.

OK

37. Ogólnopolski Konkurs Tradycyjnego Tańca Ludowego

Przez dwa dni (16 i 17 października 2021r.) trwały przeglądy konkursowe w podrzeszowskiej Trzcianie w ramach 37. Ogólnopolskiego Konkursu Tradycyjnego Tańca Ludowego. 21 zespołów z całej Polski (m.in. „Przyszowianie”, „Mszalniczanie”, „Limanowianie”, „Pułanie”, jak i nasze „Grodziszczoki”) rywalizowało o tytuł najlepszego zespołu w tańcach regionalnych. Zespół „Grodziszczoki” zaprezentował weselne tańce z wiechą.

Ogólnopolski Konkurs Tradycyjnego Tańca Ludowego jest imprezą niezwykle ważną, służącą ochronie dziedzictwa kulturowego i każdego roku skupia liczne grono uczestników i odbiorców. Kulturowanie i popularyzacja kultury ludowej poprzez taniec jest ciekawą formą odkrywania polskiego folkloru, a występy konkursowe służą przekazywaniu tradycji następnym pokoleniom. Tańczą i śpiewają osoby w różnym wieku, które łączy zamiłowanie do tradycji i swojego regionu.

W niedzielę w Wojewódzkim Domu Kultury w Rzeszowie odbył się koncert galowy i wręczenie nagród laureatom konkursu.

OK

Bajkowy świat robotów Lema w pracach dzieci

Rok 2021 to między innymi rok obchodów 100 rocznicy urodzin Stanisława Lema, pisarza i futurologa, najwybitniejszego przedstawiciela polskiej fantastyki naukowej. Jego twórczość porusza wiele tematów. Znajdziemy w niej odniesienia do rozwoju nauki i techniki, miejsca człowieka we Wszechświecie czy możliwości porozumiewania się istot inteligentnych. Dzieła Lema to odzwierciedlenie stanu współczesnego społeczeństwa, refleksje filozoficzno-naukowe na jego temat, a także krytyka ustroju socjalistycznego. Jest on najczęściej tłumaczonym polskim pisarzem.

Zainteresowanie stylem Lema i jego literacką spuścizną zmalało w obecnych czasach wśród dorosłych, ale nadal jego niektóre książki są inspiracją dla najmłodszych czytelników. Jedną z nich są „Bajki robotów”, które stały się lekturą szkolną.

Dla uczczenia pamięci tego wybitnego twórcy oraz w nawiązaniu do roku Stanisława Lema Ośrodek Kultury w Grodzisku Dolnym ogłosił konkurs pn. „Bajkowy świat robotów Lema”. W odpowiedzi uczniowie klas I – VI szkół podstawowych z terenu gminy dostarczyli ponad 40 prac. Są to prace wykonane zarówno na papierze jak i w formie przestrzennej. Tych jest najwięcej i to właśnie one zachwycają widza swoją oryginalnością, pomysłowością kompozycji i użytym doń materiałem. Zazwyczaj są to surowce wtórne, które odpowiednio połączone dają niesamowite efekty. Zachęcamy zatem do obejrzenia tej niezwykłej wystawy, która jako żywo przenosi nas w przestrzeń podniebnej galaktyki i pokazuje możliwości wykorzystania ludzkiego umysłu.

Konkurs poświęcony twórczości tego wybitnego polskiego pisarza, znanego głównie z gatunku science - fiction mamy nadzieję będzie preludeum do zainteresowania się przez nasze dzieci i młodzież jego twórczością i dorobkiem literackim. Dzieła takie jak: „Solaris”, „Bajki robotów”, „Dzienniki gwiazdowe”, „Opowieści o pilocie Pirxie” oraz „Powrót z gwiazd” powinny stać się obowiązkową lekturą na nadchodzące zimowe wieczory. Wszystkich tych małych i dużych zapraszamy po te pozycje do naszej Gminnej Biblioteki Publicznej.

OK

Grodziska historia we wsi Rehberg - Pyszówka - 7 kwietnia 1944 r.

Przedstawiona w poprzednim numerze „Gazety Grodziskiej” historia powstania Pyszówki ma swoje tragiczne zakończenie w 1944 roku. W wyniku napadu nacjonalistów ukraińskich (w tym ukraińskich sąsiadów), śmierć poniosło kilkudziesięciu jej mieszkańców, a wieś została zrównana z ziemią.

1 września 1939 r. Polska została zaatakowana przez hitlerowskie Niemcy, a 17 września otrzymała cios w plecy od ZSRR. W wyniku Paktu Ribbentrop-Mołotow, Pyszówka znalazła się w radzieckiej strefie okupacyjnej. Mężczyzn, którzy podlegali służbie wojskowej, powołano do Armii Czerwonej. Z Pyszówki pierwszymi byli m.in.: Bronisław Rydzik (po którym ślad zaginął) i Wojciech Rydzik (wstąpił później do 1 DP im. Tadeusza Kościuszki, w której przeszedł cały szlak bojowy aż do Berlina).

W 1941 r., po ataku Niemiec na ZSRR w Pyszówce nastąpiła okupacja niemiecka. Rozporządzenia wprowadzane przez okupanta, uderzały w ludność polską, a szczególnie w Żydów. Wielu uciekających Żydów, m.in. ze Lwowa, Mościsk czy Krakowca, ukrywali mieszkańcy Pyszówki.

Docierające już wcześniej informacje o atakach nacjonalistów ukraińskich na ludność polską, czy to na Wołyniu, Polesiu czy w dalszej lub bliższej okolicy, budziły strach, dlatego w wiosce zorganizowano warty nocne.

W Pyszówce działały również organizacje konspiracyjne, podległe dowództwu w Krakowcu. Dowódcą placówki Armii Krajowej był Franciszek Marek, a Batalionów Chłopskich, nauczyciel Marcin Chorążlak. W związku z ciągłym zagrożeniem, potrzebowały one broni, aby bronić swych rodzin i dobytku. Braki te, miały uzupełnić zrzuty, odbierane na polu obok Pyszówki. Pierwszy odbył się w nocy z 5 na 6 kwietnia 1944 r. i był przeznaczony dla dowództwa w Krakowcu. Jeden z pojemników zniesiony wiatrem trafił w ręce niemieckie. Drugi zrzut, przeznaczony głównie dla Pyszówki, miał się odbyć w niedługim czasie, w nocy z 7 na 8 kwietnia.

Na początku kwietnia 1944 r., zaczęto przygotowywać się do świąt wielkanocnych. 6 kwietnia w Wielki Czwartek do Pyszówki przyjechał na spowiedź wielkanocną i Mszę Świętą ks. Władysław Kokozka, wikariusz z Krakowca. Podobnie następnego dnia w Wielki Piątek, po czym, po nabożeństwie został odwieziony do Krakowca przez Jana Bajana. Niektórzy ostrzegali mieszkańców Pyszówki o zbliżającym się napadzie na wioskę, a inni uspokojali, że nic im nie grozi. Józef Heleniak, ostrzeżony przez sąsiada Ukraińca, ukrył się ze swoją rodziną (miał czwórkę dzieci), dzięki czemu wszyscy ocalili. Franciszek Marek przed samym napadem, wywiózł troje swoich dzieci do krewnych do Pawłosiowa, dzięki czemu również ocalały.

O godzinie 22.00, gdy mieszkańcy Pyszówki spali, napadli na wioskę nacjaliści z OUN/UPA wraz z Ukraińcami z okolicznych wiosek (niektórzy bardzo dobrzy zna-

jomi). Obudzeni przez alarmującą wartę nocną, jedni ratowali się ucieczką, inni ukrywali się w różnych częściach swych zabudowań. Do uciekających strzelano z broni ręcznej i maszynowej. Do domów wrzucano granaty. Cała wieś płonęła. Płonęły domy, zabudowania gospodarcze, a w nich zwierzęta. Ukrywający się w wiosce Szymek, syn Żyda Lejby z Pyszówki, w czasie napadu ratował konie i krowy z palących się stajni. Wielu ludzi skrywało się w swych piwnicach, lecz i tam dosięgały ich granaty i duszący dym z palących się zabudowań (po napadzie odnajdywano zwłoki ściskające poduszki, przez które próbowano oddychać, bądź zmarłych z pierzem w ustach). Stanisław Marek w czasie napadu, wraz z żoną i dwójką dzieci zdążył zbiec i skryć się w pewnej odległości od swych zabudowań. Widząc palący się dom, postanowił wrócić, aby wypuścić z obory bydło. Zauważony przez Ukraińców, ukrył się w jej wnętrzu, lecz po podpaleniu, uciekł z niej w stronę swojej rodziny. Tam w kryjówece, dogoniony przez Ukraińców na koniach, wszyscy zostali rozstrzelani. Do domu Wojciecha Szklanego, Ukraińcy przez okno wrzucili granat, w wyniku czego, ranna zostaje kilkuletnia Cecylia. Po chwili, wraz z mamą, siostrą i bratem, postanawiają uciekać z płonącego domu. Wychodząc z domu na ganek, z bliskiej odległości pada strzał od Iwana Hradowego, który uczestniczył w napadzie wraz z synami. Pochodził z sąsiedniej wioski i był on dobrym znajomym m.in. Wojciecha Szklanego. Od strzału w głowę ginie niesiony na rękach przez matkę czteroletni Władziu. Pośród płomieni, matka wraz z dziećmi i niesionym na rękach martwym synem, ucieka do sąsiedniej wsi Woli Sarneńskiej i tam znajdują schronienie u Ukraińca Orkusza. W tym czasie, Wojciech Szklanny wraz z najstarszym synem, skrywa się w małej piwniczce w stolarni, lecz płomień i dym zmuszają ich do wyjścia i ucieczki. Mimo strzałów w ich kierunku, ukrywają się w dole niedaleko swych zabudowań. Rankiem, po wyjściu z ukrycia zobaczyli tragiczny widok. Pośród płomieni i dymu, dogorywali w potwornych męczarniach ludzie i zwierzęta. Dowiedziawszy się o pobycie żony z dziećmi w sąsiedniej wiosce, udali się tam, a następnie razem wyruszyli do Krakowca.

W wyniku napadu na Pyszówkę, zginęły 53 osoby z rodzin: Bajanów, Heleniaków, Hospodów, Marków, Mazurków, Rydzików, Szklanych i Wojnarów. Część osób, która uratowała się po napadzie, już nie wracała do swoich domów. Uciekali początkowo do Krakowca. Inni wracali, lecz zastawali spalony dobytek i leżące zwłoki swych bliskich i sąsiadów, które w pośpiechu grzebano płytko w ogrodach w pobliżu ich spalonych domów. Ciała ekshumowane w późniejszym czasie przez władze ukraińskie, spoczęły w nieznanym miejscu.

Nie wszyscy Ukraińcy byli negatywnie nastawieni do Polaków. Niektórzy udzielali pomocy uciekającym Pyszowiakom po napadzie na ich wioskę. Rodzinę Szklan-

nych, na kilka dni, przyjął do swego domu Ukrainiec Parankiewicz z Krakowca, narażając również siebie i swoich bliskich. Napad na Pyszówkę potępił pod koniec kwietnia 1944 r. proboszcz greckokatolicki w Rogoźnie, miejscowości niedaleko Pyszówki, ks. Michał Telep, za co został przez UPA zamordowany wraz z rodziną. Ocaleni zostali później przesiedleni, głównie na zachód Polski lub znaleźli schronienie u swoich krewnych. Wielu z nich osiadło na Ziemiach Odzyskanych w miejscowości Gawrzyce (woj. dolnośląskie).

W Pyszówce ocalał tylko kościół, lecz i on został wkrótce rozebrany do fundamentów. Miejscowość przestała istnieć, teren został zaorany. W miejscu dawnej Pyszówki pozostały obecnie pola i lasy.

Tablica pamięci Grodziszczan zamordowanych w Pyszówce, poświęcona w dniu 1 listopada 2021 r. na cmentarzu

parafialnym w Grodzisku Dolnym, jest ich symbolicznym grobem oraz świadectwem naszej pamięci o nich.

Robert Czerwonka,
Ks. Grzegorz Czerwonka

Z kart historii - Wspomnienia Sybiraka

... wszystkie te zabiegi i intrygi polityczne obydwu okupantów polski znane nam były z nasłuchów radiowych i miały odbicie w prasie konspiracyjnej. Nic też dziwnego, że Gestapo najbardziej węszyło za organizacją „Odwet” (...). Już w marcu 1941 roku Gestapo z Niska wpadło na trop organizacji „Odwet” w powiecie tarnobrzeskim. Aresztowania rozpoczęły się w Rozwadowie, następnie objęły Tarnobrzeg, Nisko oraz Leżajsk. (...)

W pierwszej połowie maja 1941 roku aresztowania objęły teren naszej podcentrali „Wschód”. Gestapo z Niska przyjechało samochodem do Grodziska Górnego. Samochód pozostawili na zakręcie drogi w odległości około 200 metrów od domu Jana Piel. Dwóch gestapowców pozostało w samochodzie, a dwóch ubranych po cywilnemu i dobrze mówiących po polsku weszło do mieszkania Jana Piel i zapytali matki – gdzie jest Janek – twierdząc, że przyjechali od Tadeusza Dąbrowskiego. Tadeusz Dąbrowski często przebywał w domu Pielów, więc takie powołanie się na niego nie budziło żadnych podejrzeń. W mieszkaniu Piel w tym czasie był przypadkowo Stanisław Maruszak, ps. „Gregorowicz”, który nic nie przeczuwając, wmieszał się do rozmowy, pytając co tam słycać w Tarnobrzegu. Matka Jana Piel zawołała syna, który w tym czasie sadił ziemniaki za stodołą. Jak tylko Janek wszedł do mieszkania gestapowcy błyskawicznie wyjęli z kieszeni rewolwery i skierowali lufy w stronę Janka i Maruszaka, pobity podczas śledztwa do nieprzytomności, przyznał się, że wie, iż ja piszę i powielam pismo konspiracyjne „Odwet” w moim domu w Opaleniskach. Gestapowcy wraz z półprzytomnym Pielą i Maruszakiem podjechali pod Urząd Gminy w Grodzisku Dolnym i tam w księgach ruchu ludności ustalili dokładne adresy i dane dotyczące poszukiwanych osób.

Goniec z Grodziska Górnego na koniu, najkrótszą drogą przez pola był jednak szybszy od gestapowców na samochodzie i powiadomił mnie o wyspie w Grodzisku Górnym i o tym, że Gestapo jedzie po mnie. Na szczęście, wiedziony przecuciem zagrożenia, już przed tygodniem przeniosłem maszynę do pisania, powielacz wraz z zapasem papieru i matryc do wsi Laszczyny, do domu Józefa Gdańskiego, który samotnie mieszkał w ubogim domku pod lasem. Tam miałem urządzić podcentralę „Wschód”. W tak odludnym miejscu można było pracować również w dzień. Już wydaliśmy w tym domu jeden numer „Odwetu” przy uczestnictwie Jana Piel i Cecylii Heleniak.

Na wiadomość o aresztowaniach w Grodzisku, szybko ubrałem się, usunąłem kompromitujące materiały, takiej jak komunikaty radiowe i brudnopisy artykułów do „Odwetu”, wpadłem jeszcze do sklepu, wziąłem kilka paczek papierosów i pobiegłem między zabudowaniami, do pobliskiego lasu, skąd obserwowałem obławę na mój dom. Wnętrze domu zostało zdemolowane, a matka moja pobita za to, że na zapytanie gdzie jest maszyna, zaprowadziła ich do sieczkarni i pokazała maszynę do cięcia słomy. (...)

Po splądrowaniu mojego domu gestapowcy wraz z aresztowanymi pojechali do wsi Laszczyny. Właściciela domu, Gdańskiego na szczęście nie było. Zabrali więc maszynę do pisania, powielacz i zapasy materiałów. Kilka dni później to samo Gestapo „najechało” nocą na Wielowieś koło Tarnobrzega, gdzie m.in. aresztowali brata Mariana Kozła, a Józef Biernat, bliski współpracownik Władka Jasińskiego został zastrzelony w czasie ucieczki.

Po przespaniu nocy w lesie, następnego dnia Adam Urbański skontaktował mnie z Henrykiem Puziewiczem

ps. „Batura”(…) i zażądałem natychmiastowego usunięcia z zagrożonego terenu kolegów i koleżanek, którzy byli związani z kolportowaniem „Odwetu”. (...) Udałem się do wsi Lipnik gdzie dalej redagowaliśmy i wydawaliśmy pismo „Odwet” (...) Z Lipnika przez jakiś czas utrzymywaliśmy kontakt z centralą „Odwetu” przez łącznika Mieczysława Kozierę, który przywoził serwis wiadomości, pisany na japońskim papierze, łatwym do przechowywania. Serwis ten nie był w całości przez nas wykorzystany, bowiem w tym samym czasie dochodziły bardziej aktualne wiadomości z własnego nasłuchu radiowego. (...) Kontakt z centralą „Odwetu” urwał się w styczniu 1942 roku, na skutek masowych aresztowań w tarnobrzesckim, w rejonie Dąbrowy Tarnowskiej i nad Dunajcem. Aresztowany tam został m.in. brat Władysława Jasińskiego, Stanisław ps. „Adam Sosna”. Zdani na własne siły musieliśmy odłączyć organizować niezależną od centrali redakcję „Odwetu”. Kilka numerów „Odwetu” wydaliśmy przy redakcyjnej pomocy „Ułana” i Kudły, ps. „Robak”, jednak ich powierzchowność i częste poruszanie się po wsi, gdzie każdy zna każdego, nie dawały gwarancji konspiracji, tym bardziej, że ci ludzie nie mieli zdolności konspiracyjnych i łatwo można było ich rozszyfrować, czym istotnie się zajmują. (...)

Od 22 czerwca 1941 roku, kiedy armia niemiecka uderzyła na Związek Radziecki i zniosła granicę „wiecznej przyjaźni” mogliśmy poszerzyć teren naszego działania. Do naszej codziennej pracy redaktorskiej doszły nowe problemy. Trzeba było zmienić nasz stosunek do Związku Radzieckiego, bowiem siłą faktów dokonanych, Związek Radziecki stał się naszym sprzymierzeńcem w walce z niemieckim okupantem, a więc o jednego wroga mniej... Mimo chwilowych sukcesów niemieckich na froncie wschodnim, rosła w społeczeństwie polskim wiara w ostateczną klęskę Niemiec. Rosło również zainteresowanie „Odwetem”, który w tym czasie był jedynym pismem konspiracyjnym na tych terenach.(...) Szata zewnętrzna „Odwetu” i jego układ graficzny pozostał taki sam przez cały okres jego wydawania w podcentrali „Wschód”, jak był zapoczątkowany w centrali „Odwetu” w Tarnobrzegu przez zespół redakcyjny Władysława Jasińskiego. Na pierwszej i drugiej stronie zazwyczaj umieszczano artykuł wstępny o różnej tematyce, przeważnie piętnujący zbrodnie niemieckie, wzywający do oporu w wykonywaniu wszelkich zarządzeń władz okupacyjnych, podtrzymujący wiarę w zwycięstwo państw sprzymierzonych w walce a niemiecką armią, podnoszący znaczenie walk narodu polskiego w Kraju i poza jego granicami, rozbudzający uczucia patriotyzmu w aspekcie tradycji narodu polskiego, w walce o wolność i niepodległość, zwywa-

jący do solidarności całego narodu polskiego w pomocy dla rodzin zamordowanych i uwięzionych bojowników. Trzecia strona poświęcona była dla „Przeglądu politycznego”, który naświetlał układ sił na arenie międzynarodowej, tak po jednej, jak i po drugiej stronie. (...)

Ostatnią stronę „Odwetu” poświęcono na wiadomości w skrócie po tytule „Z ostatniej chwili” , uzyskane z nasłuchów radiowych przy składaniu pisma oraz na pokwitowania składanych ofiar przez czytelników na fundusz prasowy i społeczny. (...) Przeciętnie na gromadę do 1000 mieszkańców przypadało 14 egzemplarzy „Odwetu”, czyli jeden egzemplarz na około 80 czytelników.

W 1943 roku postanowiliśmy dokonać zmiany nazwy „Odwet” na „Czyn” (...). Uczyniliśmy to z dużą niechęcią, bowiem przez długi okres czasu przyzwyczailiśmy się do nazwy „Odwet” i do jego szaty graficznej. (...)

„Odwet”, a następnie „Czyn” był najbardziej rozpowszechnionym pismem na terenie Rzeczypospolitej. Cieszył się dużą popularnością i zaufaniem tak wśród ludności miejskiej, jak i wiejskiej. Popularność swoją zawdzięczał przede wszystkim regularnemu wydawaniu, dobrze zorganizowanemu kolportażowi oraz treści o charakterze patriotycznym. (...) Ostatni numer „Czynu” wydaliśmy 28 lipca 1944 roku. Był to 32 numer roku 1944 i 221 numer od początku wydania, tj. od 1940 roku. Rzadko które pismo konspiracyjne może poszczycić się takim dobrem, przez cały okres okupacji niemieckiej.

„Odwet” i „Czyn” można znaleźć prawie we wszystkich archiwach, a w szczególności w Archiwum Ministerstwa Kultury, Archiwum Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Bibliotece Jagiellońskiej, Instytucie Historii Polskiej Akademii Nauk, Zakładzie Historii Partii, Stowarzyszeniu Dziennikarzy, Zarządzie Głównym Związku Bojowników o Wolność i Demokrację. Osobiście w 1956 roku złożyłem prawie cały komplet numerów „Odwetu” – „Czynu”, wydanych w pięcioletnim okresie okupacji niemieckiej, w Zarządzie Głównym ZBoWiD w Warszawie w obecności ks. Juliana Bąka i Jana Wasiutyńskiego, czego obecnie żałuję, ponieważ w tej instytucji nie można teraz uzyskać informacji, gdzie znajdują się archiwum „Odwetu” i „Czynu”, mimo że mam na piśmie potwierdzenie ich odbioru. (...) Co uczyniono z tak cennym materiałem – nie wiadomo. Po latach, gdy w tak krótkim zarysie odtwarzam działalność ludzi mocno zaangażowanych w pracę przy wydawaniu i kolportowaniu „Odwetu” – „Czynu”, w głębokiej zadumie przywołuję pamięć tych, którzy tak jak ja marzyli o zwycięstwie nad Niemcami, o wolnej Polsce i pracy dla Niej, a dziś nie żyją. Oddali swoje młode życie po to, aby inni mogli żyć.

cdn...

Bo w życiu
najważniejsze
jest życie

www.fundacjaiskierka.pl

Fundacja ISKIERKA jako organizacja pożytku publicznego w imieniu rodziców zwraca się z apelem o pomoc finansową.

Martyna Bartuś z chorobą nowotworową zмага się od 2018 roku. Wówczas wykryto u niej guza Wilmsa na lewej nerce. 3 lata temu przeszła długie leczenie zakończone sukcesem. Wciąż jednak pozostawała pod kontrolą lekarską. Niestety w czerwcu 2021 roku okazało się, że ma izolowaną wznowę płucną. Przeszła sześć chemioterapii, aktualnie jest w czasie radioterapii. Przed nią kolejne chemioterapie.

W Martynce drzemie kreatywna dusza – uwielbia malować. Ma dwójkę rodzeństwa – siostrę i brata.

Choroba Martyny, poza oczywistymi trudnościami związanymi z troską o jej zdrowie, przysparza rodzinie również problemów finansowych. Zachęcamy Państwa do wpłat na indywidualne subkonto. Martyny oraz przekazanie 1% podatku. Wszystkie środki zostaną przeznaczone na wsparcie procesu leczenia dziewczynki. Za każde serdecznie dziękujemy.

*apel powstał w oparciu o informacje z dnia 26.10.2021r.

Fundacja ISKIERKA
na rzecz dzieci z chorobą nowotworową
Warszawa 02-047, Adama Pługa 1/2
ING Bank Śląski nr konta:
96 1050 0099 6781 1000 1000 1091
1% KRS 0000248546
cel szczegółowy: „Martyna BARTUŚ”

BAR GRODZISKIE ZACISZE

Dania *Domowe*

DOWÓZ: 692 923 169, 692 935 764
MINIMALNE ZAMÓWIENIE **20,00 zł**

na terenie Grodziska Dolnego
i Grodziska Górnego - gratis
poza obszarem - do uzgodnienia

ORGANIZUJEMY
IMPREZY OKOLICZNOŚCIOWE
DO 60 OS. DO DYSPOZYCJI Z SALE

DOWÓZ W GODZINACH:
PON-CZW - 10.00-17.00
PT-SB - 10.00-23.00
NIEDZ - 13.00-19.00

CHRYCINY, KOMUNIE, WESELA, URODZINY, STYPY
Świadczymy usługi transportowe dla gości - cena do uzgodnienia

CATERING NA IMPREZY DOMOWE LUB BIUROWE

PROMOCJA

DO ZAMÓWIENIA POWYŻEJ
30,00 ZŁ CIASTO GRATIS*

DO ZAMÓWIENIA POWYŻEJ
50,00 ZŁ 1L NAPOJU GRATIS*
(coca-cola, sok, woda)

*PROMOCJE NIE ŁĄCZĄ SIĘ

37-306 Grodzisko Dolne 126c